

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2004. július 8.*

A T-44/00. sz. ügyben,

a **Mannesmannröhren-Werke AG** (Mülheim an der Ruhr [Németország], képviseli: M. Klusmann ügyvéd, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselek: M. Erhart és A. Whelan, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

az EK-Szerződés 81. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (IV/E-1/35.860-B „varrat nélküli acélcsővek”-ügy) 1999. december 8-án hozott 2003/382/EK bizottsági határozat (HL 2003. L 140., 1. o.) megsemmisítése, vagy másodlagosan a felperesekre kiszabott bírság mérséklése iránt benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: német.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (második tanács),

tagjai: N. J. Forwood elnök, J. Pirrung és A. W. H. Meij bírák,

hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2003. március 19., 20. és 21-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Tényállás és eljárás ¹

- ¹ A jelen eljárás tárgya az EK-Szerződés 81. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (IV/E-1/35.860-B „varrat nélküli acélcsövek”-ügy) 1999. december 8-án hozott 2003/382/EK bizottsági határozat (HL 2003. L 140., 1. o., a továbbiakban: a megtámadott határozat).

[...]

¹ — A jelen ítéletnek a jogvita előzményeire vonatkozó indokolása itt nem szerepel. Azt lásd az Elsőfokú Bíróság T-67/00., T-68/00., T-71/00. és T-78/00. sz. JFE Engineering és társai kontra Bizottság ügyben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBFIT 2004., II-2501. o.] 2–33. pontjában.

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás

- 34 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2000. február 28-án és április 3-án benyújtott hét keresetlevéllel a Mannesmann, a Corus, a Dalmine, az NKK Corp., a Nippon, a Kawasaki és a Sumitomo keresetet indított a megtámadott határozat ellen.
- 35 A felek meghallgatása után az Elsőfokú Bíróság 2002. június 18-i végzésével a szóbeli szakasz lefolytatása végett egyesítette a hét ügyet, és az ítélethozatal céljából egyesítette a japán felperesek által indított négy ügyet (T-67/00., T-68/00., T-71/00. és T-78/00. sz. ügyek), az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 50. cikkével összhangban. Az ügyek egyesítését követően a hét ügy felperesei az Elsőfokú Bíróság Hivatalánál betekintheztek a jelen eljárásra vonatkozó összes aktába. Az Elsőfokú Bíróság pervezető intézkedéseket is elfogadott.
- 36 Az Elsőfokú Bíróság (második tanács) az előadó bíró jelentésének meghallgatását követően megnyitotta a szóbeli szakaszt. A felek, ideértve az EFTA Felügyeleti Hatóságot mint beavatkozót a T-68/00., T-71/00. és T-78/00. sz. ügyekben, előadták szóbeli előterjesztéseiket, és a 2003. március 19-i, 20-i és 21-i tárgyaláson megválaszolták az Elsőfokú Bíróság kérdéseit.

A felek kérelmei

- 37 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot;
  - másodlagosan csökkentse a rá kiszabott bírságot;

— a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

38 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

— utasítsa el a keresetet;

— a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A megtámadott határozat megsemmisítése iránti kérelem

39 A felperes a megsemmisítés iránti kérelmének alátámasztása végett először is több, a közigazgatási eljárás szabályszerűségét kifogásoló jogalapot terjeszt elő. Ezután az EK 81. cikk (1) bekezdésének megsértésére hivatkozik annyiban, amennyiben a Bizottság nem a jogilag megkövetelt módon alapozta meg egyrészt a megtámadott határozat 1. cikkében kifogásolt jogsértés, másrészt a 2. cikkben foglalt jogsértés fennállását.

Az eljárási szabálytalanságokra alapított jogalapról

A védelemhez való jog megsértésére alapított jogalapról, amely szerint a Bizottság megtagadta, hogy a felperes betekintsen az akta bizonyos elemeibe

— A felek érvei

40 A felperes azzal érvel, hogy nem nyert betekintést a közigazgatási eljárás iratainak teljességébe. A Bizottság nem engedélyezte részére azt, hogy az EFTA Felügyeleti

Hatóság által továbbított bizonyítékokról tudomást szerezzen arra hivatkozva, hogy ez utóbbiak belső dokumentumok, minden további magyarázat vagy a dokumentumok tartalmának vizsgálata nélkül. A Mannesmann úgy ítéli meg, hogy ez megfosztotta őt bizonyos mentő bizonyítékoktól.

- 41 Ezenkívül a Mannesmann azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem követte az EK-Szerződés 81. és 82. cikke, az ESZAK-Szerződés 65. és 66. cikke és a 4064/89/EGK tanácsi rendelet szerinti esetekben az iratokhoz való hozzáférés iránti kérelmek feldolgozásának belső eljárási szabályzatáról szóló, 97/C 23/03 bizottsági közlemény (HL 1997. C 23., 3. o.; a továbbiakban: iratbetekintési közlemény) II.A. pontjában leírt eljárást. E közlemény értelmében a meghallgatási tisztviselő ellenőrzi az aktában található iratok besorolását, és szükség esetén igazolja, hogy azok belső dokumentumok. Ez az ellenőrzési kötelezettség független a vállalkozások bármiféle kezdeményezésétől. A Mannesmann úgy véli, hogy nem állt módjában megítélni azt, hogy a kifogásközlés és a közigazgatási eljárás iratai tartalmazzák-e a mentő bizonyítékok összességét, vagy sem.
- 42 A Mannesmann továbbá kifogásolja azt, hogy a Bizottság nem adott át neki egy listát az aktában szereplő összes dokumentumról, amely alapján kérhette volna, hogy bizonyos bizonyítékokba betekinthesen (az Elsőfokú Bíróság T-30/91. sz., Solvay kontra Bizottság ügyben 1995. június 29-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1775. o.] 89. és 93–95. pontja; valamint a T-36/91. sz., ICI kontra Bizottság ügyben 1995. június 29-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1847. o.] 99. és 103–105. pontja). A Bizottságnak e listán továbbá jeleznie kellett volna a dokumentumok belső jellegét (az Elsőfokú Bíróság T-25/95., T-26/95., T-30/95–T-32/95., T-34/95–T-39/95., T-42/95–T-46/95., T-48/95., T-50/95–T-65/95., T-68/95–T-71/95., T-87/95., T-88/95., T-103/95. és T-104/95. sz., Cimenteries CBR és társai kontra Bizottság, ún. „Cement”-ügyben 2000. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-491. o.] 168. és 186. pontja). A Bizottság ezáltal megsértette a védelemhez való jogot. Az ilyen jogsértés nem „orvosolható” az Elsőfokú Bíróság előtt (a Solvay kontra Bizottság ítélet [hivatkozás fent] 98. pontja).

- 43 A Mannesmann összehasonlításképpen a tárgyaláson az Európai Parlament, a Tanács és Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános betekintésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre (HL L 145., 43. o.) hivatkozott.
- 44 A Bizottság azzal válaszol, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint belső dokumentumaiba nem köteles betekintést nyújtani (az Elsőfokú Bíróság T-7/89. sz., Hercules Chemicals kontra Bizottság ügyben 1991. december 17-én hozott ítéletének [EBHT 1991., II-1711. o.] 54. pontja; a T-65/89. sz., BPB Industries és British Gypsum kontra Bizottság ügyben 1993. április 1-jén hozott ítélete [EBHT 1993., II-389. o.]; valamint a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 420. pontban] 42. pontja). E dokumentumokra természetüknél fogva nem támaszkodhat a Bizottság a jogsértés bizonyítása során (lásd az iratbetekintési közlemény I. A.3. pontjában). Mindenesetre a Mannesmann nem igazolta, hogy a megtámadott határozat olyan dokumentumokon alapszik, amelyekbe nem nyert betekintést.
- 45 A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kérdéses bizonyítékok belső dokumentumként való minősítéséhez nem fér kétség. Összhangban az iratbetekintési közlemény II. A.2. pontja c) alpontjának előírásaival, a belső dokumentum fogalma magában foglalja a Bizottság és más hatóságok – mint az EFTA Felügyeleti Hatóság – közötti levelezést.
- 46 Ami azt a kérdést illeti, hogy a meghallgatási tisztviselő teljesítette-e az aktában foglalt dokumentumok ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségét, a Mannesmann nem terjesztett elő semmiféle bizonyítékot állításainak alátámasztására. A Bizottság ezenkívül hangsúlyozza, hogy a Mannesmann nem élt az iratbetekintési közlemény II.A.2. pontjában foglalt lehetőséggel, hogy kérelmet nyújtson be a meghallgatási tisztviselőhöz a kérdéses bizonyítékok belsődokumentum-jellegének igazolása érdekében.
- 47 Végül a Bizottság vitatja azt a megközelítést, miszerint köteles lenne átadni a vállalkozásoknak egy listát az aktában szereplő belső dokumentumokról.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

48 Az iratbetekintési közlemény II.A.2. pontja a következőképpen szól:

„Az adminisztráció egyszerűsítése és a hatékonyság növelése érdekében a belső dokumentumokat a jövőben a vizsgálat alatt lévő ügyekkel kapcsolatos belső dokumentumok irattárában (nem hozzáférhető) helyezik el, amely időrendi sorrendben tartalmazza az összes belső dokumentumot. Az e kategóriába történő besorolás a meghallgatási tisztviselő ellenőrzése mellett történik, aki szükség esetén igazolja, hogy az abban található iratok «belső dokumentumok».

Az alábbiak tekintendők például belső dokumentumnak:

[...]

c) más közhatóságokkal folytatott levelezés egy-egy adott ügyben ⁽¹⁹⁾;

[...]”

49 Az iratbetekintési közlemény 19. lábjegyzete a következőket írja elő:

„Szükség van a közhatóságoktól beszerzett dokumentumok bizalmas jellegének védelmére; ez a szabály nemcsak a versenyhatóságoktól származó dokumentumokra,

hanem az egyéb közhatóságoktól, tagállamoktól, illetve harmadik országoktól származó dokumentumokra is vonatkozik. [...] Különbséget kell azonban tenni az egyéb közhatóságok által kifejezett, feltétlen védelmet élvező vélemények és megjegyzések, illetve a tőlük származó konkrét dokumentumok között, amelyekre a kivétel nem mindig vonatkozik. [...]"

- 50 Meg kell állapítani, hogy az iratbetekintési közlemény II.A.2. pontjából az következik, hogy a meghallgatási tisztviselő az aktában foglalt dokumentumok belső jellegére vonatkozó ellenőrzése nem képezi a közigazgatási eljárás rendes részét, ellentétben azzal, amit a Mannesmann állít. E pont megfogalmazásából, miszerint a meghallgatási tisztviselő „szükség esetén” elvégezheti ezen ellenőrzést, arra kell következtetni, hogy ha bizonyos dokumentumok „belsőként” való minősítése nem vagy már nem vitatott, nem szükséges elvégeznie az ellenőrzést. Az ezzel ellentétes értelmezés aránytalanul megnövelné a Bizottságra háruló munkaterhet a közigazgatási eljárásban, és ellentétes lenne azzal a céllal, miszerint e besorolási módszert „[a]z adminisztráció egyszerűsítése és a hatékonyság növelése” végett fogadták el. Ezért fontos megállapítani, hogy kérte-e a Mannesmann a meghallgatási tisztviselőt a közigazgatási eljárás során arra, hogy vizsgálja meg az EFTA Felügyeleti Hatóság által a Bizottságnak átadott, belsőnek minősített dokumentumok belső jellegét.
- 51 Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a keresetlevélhez csatolt 1999. március 12-i levelével a Mannesmann kérelmezte, hogy betekinthesse a kérdéses dokumentumokba. Ezt a kérelmet azonban a Bizottság – szintén a keresetlevélhez csatolt – 1999. március 22-i levelével elutasította azon az alapon, hogy e dokumentumok az iratbetekintési közlemény II.A. pontja értelmében voltaképpen belső dokumentumok (lásd különösen e közlemény II.A.2. pontját).
- 52 A Bizottság ellenkérelmében megjegyezte, amit e tekintetben a Mannesmann nem vitatott, hogy az utóbbi az iratbetekintésnek az 1999. március 22-i levélben foglalt

megtagadását később nem támadta meg, amikor kérte a meghallgatási tisztviselőt a bizottsági válasz helyességének és megalapozottságának vizsgálatára. A Mannesmann válaszában ugyanis csupán azt állította, hogy nem köteles új kérelmet benyújtani a meghallgatási tisztviselő részére. A meghallgatási tisztviselő jelentésének egyik szakaszából pedig az következik, amelyet a Bizottság az Elsőfokú Bíróság írásbeli kérdésére adott válaszában idéz, hogy „a felek nem terjesztettek elő kérdéseket sem a szűk értelemben vett védelemhez való jogra, sem konkrétan az iratbetekintésre vonatkozóan.”

- 53 Meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben nem volt szükséges az ellenőrzés, mivel az 1999. március 22-i levél átvételét követően a Mannesmann nem kérte, hogy a meghallgatási tisztviselő ellenőrizze a Bizottság közigazgatási eljárási aktájának 1–350. oldalán szereplő dokumentumok belső jellegét. Ha a Bizottság írásban visszautasítja az akta bizonyos dokumentumaiba való betekintést azon az alapon, hogy azok belső iratok, a kérelem előterjesztőjének feladata, hogy ezután újra benyújtsa azon kérelmét, amelyben vitatja e dokumentumok belső jellegét, ha azt kívánja, hogy a meghallgatási tisztviselő megvizsgálja e kérdést.
- 54 Ami a Mannesmann azon kifogását illeti, miszerint a Bizottság nem adott át neki egy listát az aktában szereplő összes dokumentumról, ideértve a belső dokumentumokat, a Mannesmann álláspontjának alátámasztására hivatkozott ítélkezési gyakorlatból nem következik, hogy az a tény, miszerint a Bizottság nem adott át a feleknek egy ilyen listát a közigazgatási eljárás során, önmagában megvalósítja a védelemhez való jog megsértését. A Solvay kontra Bizottság ítélet (hivatkozás a 42. pontban) 89. és 93-95. pontjában, és az ICI kontra Bizottság (hivatkozás a 42. pontban) 99. és 103-105. pontjában az Elsőfokú Bíróság kizárólag a terhelő és mentő dokumentumokba való betekintés jogának a vállalkozások üzleti titkainak védelmével – nem pedig a belső dokumentumok védelmével – való szükséges egyensúlyba állításának kérdését vizsgálta. Ezenkívül bár a „Cement”-ítélet (hivatkozás a 42. pontban) 5., 168. és 186. pontjából kitűnik, hogy az Elsőfokú Bíróság a pervezető intézkedés keretében azt kérte a Bizottságtól, hogy ismertesse azokat a belső dokumentumokat, amelyeknek a tartalmát – akár összefoglalva – a feleknek a közigazgatási eljárás során átadott listán nem jelölt meg, e körülményből nem következik, hogy a Bizottság megsértette a védelemhez való jogot.

- 55 Mindenesetre meg kell jegyezni, hogy az eljárási szabálytalanság miatt a védelemhez való jogok csak akkor sérülnek, ha e szabálytalanságnak tényleges kihatása van arra, hogy az érintett vállalkozások miként tudják megvédeni magukat (lásd ilyen értelemben a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 852–860. pontját).
- 56 A jelen ügyben az Elsőfokú Bíróság pervezető intézkedése keretében azt kérte a Bizottságtól, hogy mutassa be a közigazgatási eljárási akta 1–350. oldalának tartalmáról szóló listát. E listából kitűnik, hogy a kérdéses összes dokumentum belső dokumentumnak tűnik, és nem terhelő vagy mentő bizonyítékoknak olyan értelemben, hogy nem tudják igazolni, jogsértést követett-e el a kérdéses vállalkozások egyike vagy másika, vagy sem; következésképpen az, hogy a meghallgatási tisztviselő e dokumentumok belső jellegét nem ellenőrizte, vagy az, hogy a Bizottság nem szolgáltatott azok leírását tartalmazó listát, nem befolyásolhatta a Mannesmann lehetőségeit saját maga védelmére, és így nem sértheti annak védelemhez való jogát. A Mannesmann ugyanis miután e lista másolatát megkapta, a tárgyaláson nem tartotta fenn, hogy az abban felsorolt bizonyos dokumentumok valójában nem voltak belső jellegűek, ellentétben az általa korábban állítottakkal.
- 57 Az előző pontra tekintettel el kell utasítani a Mannesmann által a tárgyaláson előterjesztett azon érvelést is, amelyben analógia útján az 1049/2001 rendeletre támaszkodik. Még akkor is, ha a Mannesmann bizonyítani tudta volna a kérdéses dokumentumokba való betekintés jogát, a betekintés ténye nem segítette volna őt abban, hogy jobban megvédje magát a bizottsági eljárás során. Következésképpen ezen érvelés semmiképpen nem indokolja a megtámadott határozat megsemmisítését.
- 58 Meg kell továbbá jegyezni, hogy a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 1994. február 8-i 94/90/ESZAK, EK, Euratom bizottsági határozat (HL L 46., 58. o.), valamint az annak helyébe lépett 1049/2001 rendelet előírja, hogy a betekintést kérőnek bizonyos eljárási lépéseket kell követnie, különösen pedig első hivatalos kérelmet, elutasítás esetén megerősítő kérelmet kell

benyújtania annak érdekében, hogy anyagi rendelkezéseire hivatkozni tudjon. A Mannesmann a jelen ügyben nem követte ezen eljárást, és azt nem kerülheti meg azzal, hogy az anyagi rendelkezések analógia útján történő alkalmazását kéri.

- 59 A fent elmondottakból az következik, hogy e jogalapot el kell utasítani.

A kifogásközlésre való válaszadás határidejének állítólagos nem megfelelő volta

— A felek érvei

- 60 A Mannesmann ügy ítéli meg, hogy nem állt a rendelkezésére megfelelő határidő, hogy a kifogásközlésre válaszoljon. A Bizottságnak a határidő megszabásakor figyelembe kellett volna vennie az ügy jellegzetességeit. A határidő 1999. február 11-én kezdődött, amikor a megtámadott határozat címzettjei betekintheztek az aktába, és április 20-án járt le. Az iratok mennyisége ellenére, és bár bizonyos iratok kevésbé gyakran használt nyelveken születtek meg, a Bizottság különösebb indokolás nélkül 1999. március 22-én visszautasította a határidő meghosszabbítására vonatkozó kérelmét. Továbbá, mivel egy kapcsolódó vizsgálat is folyt, a Mannesmann-nak nagyon rövid határidők mellett két ügyben is védekeznie kellett. A megtámadott határozat címzettjei közül egyedül ő volt ilyen helyzetben. Következésképpen úgy ítéli meg, hogy hátrányos megkülönböztetésben részesült.

- 61 A Bizottság visszautasítja ezen állításokat. A kifogásközlés összes címzettjének a kézbesítéstől, azaz 1999. február 3-tól számított két hónapjuk volt válaszaik elkészítésére. A Mannesmann kérelmére a Bizottság 1999. március 22-i levelével 1999. április 20-ig meghosszabbította a határidőt a kifogásközlésre tett észrevételek

benyújtására. Az ilyen intézkedésekre nem vonatkoznak az EK 253. cikkben foglalt indokolási követelmények. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Mannesmann válaszában elkészítésére rendelkezésre álló körülbelül két és fél hónapos határidő megfelelő volt. Ezzel kapcsolatban a „Cement”-ítélet (hivatkozás a 42. pontban) 654. és 655. pontjára hivatkozik.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 62 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a kifogásközlésnek a felperes számára való megküldése időpontjára alkalmazandó, a 17. tanácsi rendelet 19. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírt meghallgatásokról szóló, 1963. július 25-i 99/63/EGK bizottsági rendelet (HL 127. 2268. o.) 11. cikkének (1) bekezdése és az 1999. január 31-ét követően alkalmazandó, az EK-Szerződés 81. és 82. cikke alapján kezdeményezett eljárásokban a felek meghallgatásáról szóló, 1998. december 22-i 2842/98/EK bizottsági rendelet (HL L 354., 18. o.) 14. cikke, amelyek célja biztosítani, hogy a kifogásközlés összes címzettjének kellő ideje legyen védelemhez való jogának hatékony gyakorlására, előírják, hogy a határidő meghatározásakor, amelynek legalább két hétnek kell lennie, a Bizottságnak figyelembe kell vennie a beadvány elkészítéséhez szükséges időt és az eset sürgősségét egyaránt. A határidőt különösen az adott ügy nehézsége alapján kell megállapítani (a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 653. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 63 Amint azt a Bizottság ellenkérelmében leírta, a versenypolitikáról szóló, 1993-as XXIII. éves jelentésének 207. pontjából az következik, hogy az átlagos fontosságú ügyekben általában két hónapos határidőt tűz ki, míg a bonyolultabb ügyekben három hónapos határidőt, és e határidők a szabadságotól tekintettel meghosszabbíthatók. Másfelől azonban ugyanezen pont vége rögzíti, hogy a korábbi gyakorlattól eltérően e viszonylag hosszú határidők „főszabály szerint” nem hosszabbíthatók meg.

- 64 A jelen ügyben a Bizottság 1999. január 21-i levelével, amelyhez a kifogásközlést csatolta, a 99/63 rendelet értelmében a kézbesítéstől számított két hónapos határidőt adott a felperesnek. Amikor a Mannesmann 1999. március 12-i levelével kérte a határidő további két hónappal történő meghosszabbítását, a Bizottság 1999. március 22-i levelével 17 nappal hosszabbította meg a kifogásközlésre történő válaszadásra rendelkezésre álló azon két hónapos határidőt, amelyet a kifogásközlést kísérő 1999. január 21-i levelével eredetileg meghatározott.
- 65 Ami azon kezdő időpontot illeti, amelyet a címzetteknek figyelembe kell venni a kifogásközlésre tett észrevételek benyújtására rendelkezésre álló időtartam hosszának kiszámításakor, meg kell jegyezni, hogy az akta összes fontosabb dokumentumát (összesen 32-t) csatolták a kifogásközléshez. Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a kifogásközlés címzettjei a Bizottság állításának megfelelően annak kézbesítése után – a Mannesmann esetében ez 1999. február 3. – azonnal megfelelően megkezdhették elemzésüket, ellentétben a Mannesmann álláspontjával, amely szerint ez a teljes iratbetekintés, azaz 1999. február 11-e után kezdődhetett meg. Ebből az következik, hogy a Bizottság által 1999. április 20-ig adott további határidő az eredeti határidő 17 nappal történő meghosszabbítását jelentette.
- 66 Bár a jelen ügyben az akta nagy terjedelmű volt, több mint 15 000 oldal, a Bizottság helyesen vélte úgy, hogy ezen akta mérete nem kivételesen nagy a versenyügyek vizsgálatai során. Meg kell állapítani, hogy a jelen ügy ténybeli bonyolultságát tekintve nem hasonlítható össze a „Cement”-üggyel (hivatkozás a 42. pontban), amelyben a kifogásközlést 76 vállalkozásnak és vállalkozások társulásának küldték meg (az ítélet 3., 4. és 654. pontja), és amelynek keretében két hosszabbítással együtt négy hónapos határidőt nyújtottak az érintett vállalkozásoknak a kifogásközlésre tett észrevételeik megfogalmazására. A jelen ügyben a Mannesmann nem terjesztett elő semmiféle tényleges bizonyítékot azzal kapcsolatban, hogy a jelen ügy különösen fontos és/vagy bonyolult lenne.

- 67 A Mannesmann érvelésével kapcsolatban, miszerint két párhuzamos ügyben kellett volna válaszolnia a kifogásközlésekre (IV/E-1/35.860-B és IV/E-1/35.860-A ügyek), a Bizottság ellenkérelmében megjegyzi, hogy a kérdéses ügyek „szorosan kapcsolódtak egymáshoz, és több ponton átfedték egymást, ami a kifogásokat és az érintett dokumentumokat illeti”. A Bizottság továbbá hangsúlyozta, hogy a Corus és a japán termelők is címzettjei voltak a két kifogásközlésnek. Márpedig meg kell állapítani, hogy a Mannesmann ténybeli szempontból nem vitatta ezen észrevételeket, válaszában csupán megkérdőjelezte, hogy a Bizottság miért nem egyetlen kifogásközlést intézett az érintett vállalkozásokhoz, ha a két ügy között olyan erős volt a kapcsolat, amely észrevétel a jelen összefüggésben teljességgel lényegtelen. Következésképpen meg kell állapítani, hogy a két kifogásközlés tárgyát képező ügyek jelentősen hasonlóak voltak, így az nem jelentett további számottevő terhet a Mannesmann számára azzal, hogy mindkét ügyben be kellett nyújtani észrevételeit.
- 68 A fent elmondottakra tekintettel a Mannesmann számára rendelkezésre álló összesen két és fél hónapos határidő megfelelő volt észrevételeinek megtételére, és így saját maga hatékony megvédésére (lásd például a Bíróság 40/73–48/73., 50/73., 54/73–56/73., 111/73., 113/73. és 114/73. sz., Suiker Unie és társai kontra Bizottság ügyben 1975. december 16-án hozott ítéletének [EBHT 1975., 1663. o.] 94–99. pontját).
- 69 A Mannesmann érvelését illetően, miszerint megsértették vele szemben az egyenlő bánásmód elvét, meg kell állapítani, hogy amennyiben a határidők megfelelőek a felek számára saját maguk megvédésére, mindenki tekintetében ugyanazt a határidőt lehet rögzíteni anélkül, hogy annak arányosnak kellene lennie az egyes ügyekben szükséges előkészítő munka mennyiségével.
- 70 Ezzel kapcsolatban analógia útján tekintetbe kell venni, hogy az EK 230. cikk (5) bekezdése előírja, hogy a megsemmisítés iránti eljárást két hónapon belül kell megindítani, amely határidő az állandó ítélkezési gyakorlattal összhangban nem hosszabbítható meg, bármilyenek is legyenek a körülmények, be nem tartásának

következménye pedig – a vis maior kivételével – automatikusan a kereset elfogadhatatlansága (lásd ilyen értelemben az Elsőfokú Bíróságnak a T-218/01. sz., Laboratoire Monique Rémy kontra Bizottság ügyben 2002. március 21-én hozott végzését [EBHT 2002., II-2139. o.], amelyet a Bíróság megerősített az ellene előterjesztett fellebbezés keretében, a C-176/02. P. sz., Laboratoire Monique Rémy kontra Bizottság ügyben 2003. január 30-án hozott végzéssel [az EBHT-ban nem tették közzé]. Ilyen körülmények között mindenki tekintetében ugyanazon határidő megállapítása nem tekinthető olyannak, amely a közösségi jog szerint önmagában az egyenlő bánásmód elvének megsértését valósítaná meg (lásd ezzel kapcsolatban a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 654. pontját is).

- 71 Következésképpen az, hogy a kérdéses kifogásközlés többi címzettje a jelen ügyben ugyanannyi időt kapott egyetlen kifogásközlésre való válasz előkészítésére, mint amennyit a Mannesmann kettőre való válaszára, nem tekinthető jogellenesnek, mivel a neki előírt határidő megfelelő volt.
- 72 Végül, ami azt a kifogást illeti, hogy a Bizottság nem indokolta meg, miért nem engedélyezte a Mannesmann részére az észrevételei megtételére nyitva álló határidő további két hónappal való meghosszabbítását, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettséget az eset körülményeire, különösen a jogi aktus tartalmára, az előterjesztett jogalapok jellegére, a jogi aktus azon címzettjei vagy azon más felek magyarázathoz fűződő érdekeltiségére tekintettel kell értékelni, akiket az közvetlenül és személyesen érint. Ezzel kapcsolatban az indokolásnak nem kell részleteznie az összes releváns ténybeli és jogi elemet, mivel annak megítéléséhez, hogy az indokolás megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek, nemcsak szövegét, hanem összefüggéseit, valamint a kérdéses témát szabályozó összes jogszabályt is figyelembe kell venni (a Bíróság C-76/00. P. sz., Petrotub és Republica kontra Tanács ügyben 2003. január 9-én hozott ítéletének [EBHT 2003., I-79. o.] 81. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 73 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a versenypolitikáról szóló XXIII. jelentés 207. pontjából következik, hogy az átlagos fontosságú ügyekben a kifogásközlésre történő válaszához általában két hónapos határidő áll rendelkezésre (lásd fent a 63. pontot). Ebből az következik, hogy a jelen ügyben a két hónapos

határidő megadásával a Bizottság szükségképpen úgy ítélte meg, hogy a jelen ügy átlagos fontosságú, és így a határidő főszabály szerint megfelelő volt arra, hogy a kifogásközlés címzettjei előterjesszék észrevételeiket. Erre tekintettel kell megvizsgálni a határidő kért meghosszabbítását megtagadó határozat indokolását.

- 74 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Bizottságnak nem kellett különösebben megindokolnia, miért tagadta meg a felperestől a határidő két hónappal történő meghosszabbítását. Azután, hogy a versenypolitikáról szóló XXIII. jelentés 207. pontjával összhangban a Bizottság döntött az ügy fontosságáról, hallgatólagosan megerősítette kezdeti álláspontját a Mannesmann számára nyújtott további 17 nap útján, annak megjelölésével, hogy „nem lehetséges” a kért két hónapos határidő-hosszabbítás. A fent említett 207. pontban leírt, a kifogásközlésre történő válaszadásra nyitva álló határidő meghosszabbításával kapcsolatos korlátozó politikára tekintettel a megadott további határidőt engedménynek kell tekinteni, amelyet a Bizottság a Mannesmann részére nyújtott. Ebből következik, hogy e vállalkozás nem hivatkozhat megsemmisítési jogalapként a határidő kért meghosszabbítását megtagadó határozat indokolásának hiányára.

- 75 A fent elmondottakból az következik, hogy a Mannesmann összes azon kifogását el kell utasítani, amelyek az ellen irányulnak, hogy a Bizottság nem ítélte meg részére a kért határidő-hosszabbítást.

A piacfelosztásikulcs-dokumentum terhelő bizonyítékként való felhasználásáról

— A felek érvei

- 76 A Mannesmann arra hivatkozik, hogy a piacfelosztási kulcs-dokumentum nem használható fel bizonyítékként. Azt állítja, hogy a Bizottság elsődlegesen e

dokumentumra támaszkodott a megtámadott határozat 1. és 2. cikkében említett jogsértések fennállásának megállapításakor. Mivel a Bizottság nem fedte fel e dokumentum szerzőjének személyét, hitelességét és bizonyító erejét elővigyázatosan kell kezelni.

- 77 A Bizottságnak legalább le kellett volna írnia e dokumentum megszerzésének körülményeit, amelyre jogellenes cselekmény bizonyítékként hivatkozik. A jogállami elvekkel összhangban az a személy, aki ellen a bizonyítékot felhozták, csak akkor tudja hatékonyan megvédeni magát, ha azokról tudomása van (a Bíróságnak a 85/76. sz., Hoffmann-La Roche-ügyben 1979. február 13-án hozott ítélete [EBHT 1979., 461. o.]).
- 78 Egyik érintett vállalkozás sem ismerte el e bizonyíték hitelességét, ellentétben a Bíróságnak a 145/83. sz., Adams kontra Bizottság ügyben 1985. november 7-én hozott ítéletében (EBHT 1985., 3539. o.) leírtakkal, amely ügyben a Bizottság informátorának szavahihetőségéhez nem fért kétség. Mivel a Bizottság nem bizonyította a piacfelosztási kulcs-dokumentum hitelességét, azt nem használhatja fel a Mannesmann ellen. A védelemhez való jog megsértése így indokolja a megtámadott határozat megsemmisítését.
- 79 Még ha jogszerűen fel is lehet használni e dokumentumot, a Mannesmann vitatja annak bizonyító erejét. Először is a piacfelosztási kulcs-dokumentum ellentmondásban áll a vizsgálat során beszerzett egyéb bizonyítékokkal. A megtámadott határozat 86. preambulumbekkezdésében a Bizottság úgy vélte, hogy a piacfelosztási kulcs-dokumentum kifejezetten ellentétes a Vallourec nyilatkozataival, amelyek pedig jelentősen hozzájárultak a tényállítás meghatározásához. Másodszer pedig a piacfelosztási kulcs-dokumentum ellentmond annak a ténynek, hogy a Siderca és a Tubos de Acero de México SA valószínűleg értékesítettek csöveket Európában. Következésképpen lehetetlen megállapítani, hogy e dokumentum mennyiben szolgálhat a kifogásolt jogsértés bizonyítékául.

80 A Bizottság rámutat arra, hogy az EK 287. cikk értelmében a szakmai titkokat tiszteletben kell tartania, és akár saját mozgásterének korlátozása árán is biztosítania kell informátorai névtelenségét. A vállalkozások ahhoz fűződő érdekét, hogy bizonyos dokumentumok eredetét megismerjék, össze kell egyeztetni a jogellenes kartellek felfedéséhez és az informátorok védelméhez fűződő közérdekkel (az Adams kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 78. pontban] 34. pontja). A jelen ügyben a védelemhez való jogot tiszteletben tartották. A Mannesmann nem igazolta, hogy miként sérti a védelemhez való jogot a fent említett dokumentum névtelen jellege.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

81 Először is meg kell állapítani, hogy a Bizottság nagymértékben támaszkodik a megtámadott határozat 1. cikkében megállapított jogsértés fennállásáról szóló preambulumbekzdéseiben Pierre Verluca 1996. szeptember 17-i nyilatkozatára (lásd különösen az 56–58., 60–62. és 131. preambulumbekzdést), amelyet kiegészít 1996. október 14-i nyilatkozata és a Vallourecnél lefolytatott vizsgálat című dokumentum (a továbbiakban együtt: Pierre Verluca nyilatkozatai). Bár a Bizottság ezzel összefüggésben, különösen a megtámadott határozat 85–86. preambulumbekzdésében a piacfelosztásikulcs-dokumentumra is támaszkodik, meg kell állapítani, hogy az utóbbi kisebb jelentőséggel bír a megtámadott határozat általános rendszerében, mint Pierre Verluca nyilatkozatai.

82 Következésképpen eleve el kell utasítani a Mannesmann érvelését, miszerint a Bizottság elsődlegesen e dokumentumra támaszkodott a megtámadott határozat 1. cikkében említett jogsértés fennállásának megállapításakor. Ami a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértés fennállását illeti, Pierre Verluca nyilatkozatai és a piacfelosztási kulcs-dokumentum csak nagyon közvetve bírnak jelentőséggel.

- 83 A Bizottság a megtámadott határozat 85. preambulumbekzdésében azt állítja, hogy a piacfelosztásikulcs-dokumentumot 1997. november 12-én juttatta el hozzá az eljárásban nem érintett személy. E dokumentumra többek között azzal kapcsolatos elméletének alátámasztására hivatkozik, hogy miként fejlődtek a kapcsolatok az Európa–Japán klubban az 1993-es év végétől kezdve. Az informátor szerint a dokumentum forrása a klub egyik résztvevőjének kereskedelmi ügynöke. A Bizottság véleménye szerint e dokumentum igazolja, hogy a latin-amerikai termelőkkel kialakított kapcsolatok részben sikeresek voltak, és a dokumentumban szereplő táblázat mutatja, hogy az említett piacokat felosztották az európai, japán és latin-amerikai termelők között. A dokumentum 100%-os piaci részesedést ír elő az európai termelők számára Európában, és 100%-os részesedést a japán termelők számára Japánban. A többi piac vonatkozásában, az európai termelők 0%-os részesedéssel rendelkeznek a Távól-Keleten, 20%-kal a Közél-Keleten és 0%-kal Latin-Amerikában.
- 84 Először is meg kell jegyezni, a piacfelosztásikulcs-dokumentumnak a megtámadott határozat 1. cikkében említett jogsértés bizonyítására történő felhasználását illetően, hogy a közösségi jogban érvényesülő elv a bizonyítékok szabad értékelésének elve, és az egyetlen fontos tényező, amelyet meg kell vizsgálni, a bizonyítékok hitelessége (a főtanácsnokként eljáró Vesterdorf bírónak a T-1/89. sz., Rhône-Poulenc kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa [az Elsőfokú Bíróság 1991. október 24-én hozott ítélete {EBHT 1991., II-867., II-869., II-954. o.}]); lásd még ilyen értelemben a Bíróság C-310/98. és C-406/98. sz., Met-Trans- és Sagpol-ügyekben 2000. március 23-án hozott ítéletének [EBHT 2000., I-1797. o.] 29. pontját, valamint az Elsőfokú Bíróság T-141/99., T-142/99., T-150/99. és T-151/99., Vela és Tecnagrind kontra Bizottság ügyekben 2002. november 7-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-4547. o.] 223. pontját). Ezenkívül szükség lehet arra, hogy a Bizottság védje informátorainak névtelenségét (lásd ilyen értelemben az Adams kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 78. pontban] 34. pontját), és önmagában e névtelenség alapján nem lehet a Bizottságot arra kötelezni, hogy ne használja fel a birtokában lévő bizonyítékokat.
- 85 Bár a Mannesmann érvelése lényeges lehet a piacfelosztásikulcs-dokumentum hitelességének és így bizonyító erejének megítélésakor, e dokumentum nem tekinthető olyan fel nem használható bizonyítéknak, amelyet az aktából el kellene távolítani.

- 86 Ezen túlmenően, amennyiben a Mannesmann e dokumentum felhasználhatóságát érintő érveléséből annak hitelességére vonatkozó kifogást vezet le, meg kell állapítani, hogy a dokumentum hitelességét tagadhatatlanul csökkenti az, hogy nagymértékben ismeretlen körülmények között íródott, és a Bizottság állításai e tekintetben nem ellenőrizhetők (lásd fent a 83. pontban).
- 87 Mindazonáltal amennyiben a piacfelosztásikulcs-dokumentum más dokumentumokban, különösen Pierre Verluca nyilatkozataiban lévőekkel megegyező, konkrét információkat tartalmaz, úgy kell tekinteni, hogy e bizonyítékok egymást erősítik.
- 88 Ennek kapcsán meg kell jegyezni, hogy Pierre Verluca 1996. szeptember 17-i nyilatkozata a „kezdeti” piacfelosztási kulcsra utal, amely a „nemzetközi pályázati felhívásokra” vonatkozik, és a japán és az európai termelők közötti szerződésekre terjed ki, így az Európa–Japán klubban létrejött felosztás léte kellően megalapozott. A Vallourecnek a JF-fel való január 1-jei brüsszeli találkozóról szóló, 1994. január 27-i, belső feljegyzéséből (másolatát lásd a Bizottság aktájának 4822. oldalán) ezenkívül kiderül, hogy a Vallourec „a rendszer keretein belül maradás érdekében nem léphet be a Távol-Keletre és Dél-Amerikába, és a Közel-Keleten tevékenységét korlátoznia kell a 3 piacának 20%-os részére”. Amikor a Bizottság megkérte Pierre Verlucát, tegyen észrevételeket e két dokumentum kapcsán, megjegyezte, hogy azok egy 1993-as kísérlethez kapcsolódnak, amikor módosítani kívánták a vonatkozó piacfelosztási kulcsokat figyelemmel a latin-amerikai termelők eladásaira és a különböző piacokon „megszerzett helyzetekre”.
- 89 A Mannesmann azt állítja, hogy a piacfelosztásikulcs-dokumentum ellentétes Pierre Verlucának a Vallourecnél lefolytatott vizsgálat című dokumentumban leírt, azzal kapcsolatos állításával (1.3. pont), hogy a latin-amerikai termelők kedvezően reagáltak-e 1993 végén az európai termelők megkeresésére, ami kérdésessé teszi e két dokumentum megbízhatóságát. A Bizottság ugyanis a piacfelosztásikulcs-dokumentum alapján a megtámadott határozat 86. preambulumbekzdésében megállapította, hogy „a latin-amerikai termelőkkel kialakított kapcsolatok részben

sikeresek voltak”, és saját maga is elismeri, hogy ez ellentmond Pierre Verlucának a Vallourecnél lefolytatott vizsgálat című dokumentumban leírt állításának, amely szerint „az Európa–Japán klub nem foglalta magában a latin-amerikai termelőket [...], 1993 végén történtek puhatolózó kapcsolatfelvételek, hogy a megszerzett helyzeteket tükröző egyensúlyt alakítsanak ki (körülbelül 20% a Közel-Keleten az európaiak számára). Nagyon hamar kiderült, hogy e próbálkozások nem járhatnak sikerrel”.

- 90 Meg kell azonban jegyezni, hogy a piacfelosztási kulcs-dokumentum szerint a latin-amerikai termelők elfogadták a javasolt piacfelosztási kulcsot, „kivéve az európai piacot illetően”, amely piacon az üzleti lehetőségeket „esetről esetre” vizsgálják meg, egymással együttműködve. A Bizottság így azt a következtetést vonta le a megtámadott határozat 94. preambulumbekzdésében, hogy a latin-amerikai termelők nem fogadták el, hogy az európai piac az európai termelőknek legyen fenntartva.
- 91 Amint az a Vallourecnek a megtámadott határozatban említett különböző feljegyzéseiből kitűnik, az elnökök számára készített feljegyzésből („Paper for Presidents”, másolatát lásd a Bizottság aktájának 4902. oldalán) és a „g) japán” dokumentumból (g) Japanese document, másolatát lásd a Bizottság aktájának 4909. oldalán), az európai termelők szempontjából a japán termelőkkel való kapcsolataik fő célja a hazai piacaik megvédése volt, különösen az Egyesült Királyság piaca hazai jellegének megőrzése, miután a Corus bezárta üzemét Clydesdale-ben. Bár a 89. pontban fent hivatkozott ellentmondás gyengíti a piacfelosztási kulcs-dokumentumnak, és bizonyos mértékig Pierre Verluca nyilatkozatainak a bizonyító erejét, ennek jelentőségét viszonylagossá teszi az e pont elején említett körülmény. Még ha a latin-amerikai termelők el is fogadták a piacfelosztási kulcs alkalmazását az Európán kívüli piacokon, tekintetbe kell venni azt, hogy e termelőkkel folytatott tárgyalások az európaiak szempontjából lényegében meghiúsultak, így Pierre Verlucának az azok kimenetéről való negatív értékelése e döntő ponton valójában összhangban van a piacfelosztási kulcs-dokumentummal.

- 92 Meg kell állapítani, hogy Pierre Verlucának az e nyilatkozatok egyikében foglalt állításai és a piacfelosztásikulcs-dokumentum közötti ellentmondás, amelyre a Bizottság a megtámadott határozat 86. preambulumbekkezdésében maga is hivatkozik, nem von le jelentősen e két bizonyíték hitelességéből.
- 93 Végül pedig a latin-amerikai termelőknek a piacfelosztásikulcs-dokumentum szerinti, Európával kapcsolatban kifejezett hozzáállását illetően (lásd fent a 90. pontban) meg kell jegyezni, hogy a Mannesmann állítása, miszerint e termelők csöveket értékesítettek Európában, még akkor sem kérdőjelezi meg a szóban forgó dokumentum megbízhatóságát, ha azt bizonyítják.
- 94 A fent elmondottak alapján meg kell állapítani, hogy a Bizottság által felhasznált egybehangzó bizonyítékok keretében a piacfelosztásikulcs-dokumentumnak marad némi bizonyító ereje Pierre Verluca nyilatkozatai néhány lényeges megállapításának alátámasztására a varrat nélküli OCTG csövekre kiterjedő piacfelosztó megállapodás létezésével kapcsolatban. E bizonyítékból egyértelműen kitűnik, hogy egyfelől a japán termelők, másfelől az európai termelők elfogadták azt az elvet, hogy nem értékesíthetnek bizonyos varrat nélküli acélcsöveket a másik termelők hazai piacán a „nyilvános” pályázati felhívások keretében. E dokumentum megerősíti a piacfelosztási kulcs létezését a világ különböző részein, így alátámasztja Pierre Verluca nyilatkozatainak hihetőségét annyiban, amennyiben azok ugyanezen fogalomra utalnak.
- 95 Ebből az következik, hogy a Mannesmann-nak a piacfelosztásikulcs-dokumentum felhasználását vitató kifogásait el kell utasítani.

A felperesek védelemhez való jogának feltételezett megsértéséről, amely a határozat 2. cikkében foglalt jogsértéssel kapcsolatosan a kifogásközlés és a megtámadott határozat közötti ellentmondásból ered

— A felek érvei

- 96 A Mannesmann szerint a kifogásközlés és a megtámadott határozat között ellentmondás áll fenn. A kifogásközlésben a Bizottság azt állította, hogy a Corusnak a Valloureckel, a Dalminéval és a Mannesmann-nal kötött szállítási szerződésai annak a jogellenes kartellnek a részét képezték, amelynek célja az OCTG csövek brit piacának vezetője, a Corus által beszerzett varrat nélküli acélcsövek piacának felosztása volt. E szerződések így a megtámadott határozat 2. cikkében később megállapított jogsértéshez kapcsolódtak (lásd a kifogásközlés 147–151. pontjában). A megtámadott határozatban azonban a Bizottság úgy vélte, hogy e szerződések a brit piacnak a japán vállalkozások előtti lezárását szolgálták, és ezáltal a megtámadott határozat 1. cikkében említett jogsértés alkotóelemét képezték (147. preambulumbekezdés). A Mannesmann számára lehetőséget kellett volna biztosítani észrevételei kifejtésére a kifogások ilyen jelentős módosításáról (a Bíróság 100/80–103/80. sz., *Musique diffusion française* és társai kontra Bizottság ügyekben 1983. június 7-én hozott ítéletének [EBHT 1983., 1825. o.] 9., 14. és 16. pontja). A meghallgatás hiányában a Mannesmann védelemhez való jogát helyrehozhatatlanul megsértették (a *Solvay* kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 89. és azt követő pontjai).
- 97 A Bizottság vitatja e kifogásokat azon az alapon, hogy a megtámadott határozatban szereplő ténymegállapítások és jogi értékelések teljes mértékben összhangban vannak a kifogásközlésben foglaltakkal.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 98 Először is meg kell jegyezni, hogy a kifogásközlés és a végleges határozat közötti ellentmondás esetén a védelemhez való jog csak akkor sérül, ha a végleges határozat

olyan kifogást tartalmaz, amely a kifogásközlésben nincs leírva olyan módon, hogy az alapján a határozat címzettjei meg tudják védeni magukat (lásd ilyen értelemben a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 852–860. pontját).

- 99 Ezzel kapcsolatban a kifogásközlés keretében a Bizottság kötelezettsége csupán annyi, hogy előterjessze a kifogásokat, és egyértelműen leírja azokat a tényeket, amelyekre támaszkodik, valamint e tények minősítését, annak érdekében, hogy a címzettek hatékonyan meg tudják védeni magukat (lásd ilyen értelemben a Bíróság C-62/86. sz., AKZO kontra Bizottság ügyben 1991. július 3-án hozott ítéletének [EBHT 1991., I-3359. o.] 29. pontját; és az Elsőfokú Bíróság T-352/94. sz., Mo och Domsjö kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-1989. o.] 63. pontját).
- 100 Ezzel összefüggésben meg kell állapítani, hogy a tényeknek a kifogásközlésben megállapított jogi minősítése természetesen csak ideiglenes lehet, és a későbbi bizottsági határozat nem semmisíthető meg kizárólag azért, mert e tényekből levont végső következtetések nem egyeznek meg pontosan ezen ideiglenes minősítéssel. A Bizottságnak pontosan a védelemhez való jog tiszteletben tartása érdekében kell meghallgatnia a kifogásközlés címzettjeit, és szükség esetén elemzésének módosítása útján figyelembe kell vennie a kifogásokra válaszul tett észrevételeiket.
- 101 A jelen ügyben a kifogásközlés és megtámadott határozat közötti egyetlen lényeges különbség az, hogy a 164. preambulumbekzdésben a Bizottság úgy vélte, hogy a második jogsértést megvalósító szerződések „csak az első jogsértés végrehajtásának módját képezték”, míg a kifogásközlés 144. pontja annak megállapítására szorított, hogy a szállítási szerződések „célja” az alapszabályok értelmében az Egyesült Királyság hazai jellegének a japán termelőkkel szembeni megtartása volt, ez utóbbi kapcsán a kifogásközlés 63. pontjára utalva. Ami a megtámadott határozat 147. preambulumbekzdését illeti, amelyre a Mannesmann ezzel összefüggésben hivatkozik, elegendő megjegyezni azt, hogy annak szövege megegyezik a kifogásközlés 144. pontjával annyiban, amennyiben a Bizottság abban megállapítja, „mint az

világosan kitűnik a 78–81. preambulumbekzezdésből, a [Corus] és a Vallourec megállapodtak abban, hogy a [Corusnak] a sima végű csöveket a [Mannesmann], a Vallourec és a Dalmine vállalkozásoktól kell beszereznie annak érdekében, hogy megőrizze a brit piac nemzeti jellegét a japán vállalkozásokkal szemben”.

- ¹⁰² Az Elsőfokú Bíróság a T-67/00., T-68/00., T-71/00. és T-78/00. sz., JFE Engineering és társai kontra Bizottság ügyben ma hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2501. o.] 364. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozatban kifejtett elmélete helytelen annyiban, amennyiben a második jogsértést megvalósító szerződések nem csak egy célt szolgáltak. Még ha el is fogadjuk, hogy ezzel kapcsolatban a kifogásközlés és a megtámadott határozat elemzése között különbség van, akkor is egyértelmű, hogy a kifogásközlés címzettjeinek lehetőségük volt észrevételeik benyújtására a Bizottság megközelítését alátámasztó fő elgondolásról, nevezetesen arról, hogy az európai termelők a második jogsértést megvalósító szerződéseket kötöttek annak érdekében, hogy az Egyesült Királyság offshore piacán megerősítsék az alapszabályok alkalmazását.

- ¹⁰³ E körülmények között e tekintetben a védelemhez való jog nem sérült, következésképpen e jogalapot el kell utasítani.

Az EK 81. cikk (1) bekezdésének a megtámadott határozat 1. cikkében megállapított megsértéséről

A megtámadott határozat 1. és 2. cikke közötti állítólagos ellentmondásról

— A felek érvei

- ¹⁰⁴ A Mannesmann ügy ítéli meg, hogy a megtámadott határozat ellentmondást tartalmaz. A Bizottság megállapította, hogy a megtámadott határozat címzettjei az

Európa–Japán klub keretében a nemzeti piacok tiszteletben tartását célzó szabályokban egyeztek meg. Az egyetlen bizonyíték, amelyre ezzel kapcsolatban hivatkozott, a megtámadott határozat 68. preambulumbekzdésében szereplő táblázat. Ez a táblázat a nemzeti termelőknek az Európa–Japán klub által érintett országokban a varrat nélküli OCTG csövek szállításában való részesedését mutatja, százalékban kifejezve. A Corus 1991 óta beszerzéseit Németországból, Franciaországból és Olaszországból intézte, így helytelen az az álláspont, miszerint a brit piac a nemzeti termelőnek volt fenntartva.

105 A Mannesmann kifogásolja, hogy a Bizottság megállapította, hogy a nemzeti piacok tiszteletben tartásáról szóló megállapodással jogsértés történt (a megtámadott határozat 1. cikke), mégpedig a Corus szállítási szerződéseivel kapcsolatban tett azon megállapításai alapján, amelyek a megtámadott határozat 2. cikkében említett jogsértés tárgyai voltak. Márpedig e második jogsértés nem történt meg. A Corusnak a Valloureckel, a Dalminéval és a Mannesmann-nal kötött szállítási szerződesei csak együttesen vizsgálva utalhatnak a nemzeti piacok tiszteletben tartására. Az érintett termékek harmadik államokból, így Japánból történő szállításai még mindig a brit piac 20%-át képviselik, ezért nem lehet szó e piac hatékony védelméről. Következésképpen a megtámadott határozat 2. cikkének jogszerűségét érintő hibák az 1. cikk jogszerűségét is befolyásolják.

106 A Bizottság vitatja e kifogásokat, amelyek szerinte a megtámadott határozat téves olvasatán alapulnak. Emlékeztet arra, hogy a megtámadott határozat 1. cikke megállapítja, hogy bizonyos vállalkozások többek között a nemzeti piacaik tiszteletben tartását célzó megállapodásban való részvétel útján megsértették az EK 81. cikk (1) bekezdését. A megtámadott határozat 2. cikke pedig a Mannesmann terhére rója az „1. cikkben foglalt jogsértés keretében” a sima végű csövek Corus részére történő szállításának felosztását eredményező szerződések EK 81. cikkel ellentétes megkötését. A 2. cikk a Corus kivonulása után így a brit piac védelmére utal.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 107 A Mannesmann által e jogalap keretében előterjesztett érvelés helytelen, ezért el kell utasítani, amennyiben az figyelmen kívül hagyja azt az alapvető tényt, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés a menetes OCTG csövek (és az egyedileg gyártott csővezetékek) piacát, míg a 2. cikkben foglalt jogsértés a sima végű OCTG csövek upstream piacát érintette.
- 108 Bár a német nyelvű változatában a megtámadott határozat 1. cikke megállapítja, hogy az ott említett jogsértés „a varrat nélküli szabvány menetes OCTG csöveket és egyedileg gyártott csővezetékeket” érinti, a megtámadott határozat általános rendszeréből az következik, hogy az érintett OCTG csövek kizárólag a szabvány menetes OCTG csövek. Pierre Verlucának a megtámadott határozat 56. preambulumbekzdésében az érintett termékpiac meghatározásához használt 1996. szeptember 17-i nyilatkozata leszűkíti a jogsértés hatályát „a szabvány menetes csövekre és [az egyedileg gyártott csővezetékekre]”. Ebből az következik, hogy az e preambulumbekzdésben lévő hivatkozás az API-menetes OCTG csövekre, azaz a „szabvány” menetes OCTG csövekre vonatkozik, nem pedig a sima végű OCTG csövekre. A megtámadott határozat 1. cikke hatályának ilyen értelmezését megerősíti a megtámadott határozat szövegének másik három hiteles nyelvi változata, mivel ezek mindegyike kifejezetten meghatározza az 1. cikkben, hogy az érintett termékek a szabvány menetes OCTG csövek. Ha valamely közösségi szöveg különböző nyelvi változatai között eltérés áll fenn, a kérdéses rendelkezést azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel kell értelmezni, amelyeknek részét képezi (lásd például a Bíróság C-437/97. sz., EKW and Wein & Co. ügyben 2000. március 9-én hozott ítéletének [EBHT 2000., I-1157. o.] 42. pontját), egyik nyelvi változat semmiképpen nem rendelkezhet egyedül elsőbbséggel a többi nyelvi változat felett, ha ez utóbbiak mind összhangban vannak egy adott értelmezéssel (az Elsőfokú Bíróság T-68/97. sz., Neumann és Neumann-Schölles kontra Bizottság ügyben 1999. szeptember 29-én hozott ítéletének [EBHT-KSZ 1999., I-A-193. és II-1005. o.] 80. pontja; lásd még ilyen értelemben a Bíróság C-219/95. P. sz., Ferriere Nord kontra Bizottság ügyben 1997. július 17-én hozott ítéletének [EBHT 1997., I-4411. o.] 15. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). A megtámadott határozat 2. cikke pedig szövege szerint kizárólag a „sima végű OCTG csövek [Corusnak] (1994 után Vallourecnek) történő szállítását” érinti.

- 109 Ebből az következik, hogy a Mannesmann által kifogásolt látszólagos ellentmondás nem áll fenn.
- 110 A megtámadott határozatból annak egészét nézve ténylegesen az következik, hogy a menetes csövek brit piaca, amelyet a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés érintett, „nemzeti” piac maradt az alapszabályok értelmében, főként mivel a Corus folytatta az OCTG csövek értékesítését, amelyeket saját maga menetvágott a három másik európai termelő által e célból szállított sima végű csövek felhasználásával. Így a sima végű csövek brit upstream piacának jelentős részét – amelyet a Corus szükségletei alkottak – legalábbis 1993 után megosztották a Vallourec, a Dalmine és a Mannesmann között. A két jogsértés közötti e kapcsolatból következik, hogy azok egymással nemcsak összeegyeztethetők voltak, hanem ezenkívül ki is egészítették egymást.
- 111 Ami Mannesmann-nak a brit piacra vonatkozó érvelését illeti, különösen a megtámadott határozat 68. preambulumbekzdésében szereplő táblázat elemzését, meg kell jegyezni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az EK 81. cikk (1) bekezdésének szövegéből magából következik, hogy hatásától függetlenül tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, amelynek versenyellenes célja van (lásd többek között a Bíróság C-49/92. P. sz., Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4125. o.] 123. pontját). A jelen ügyben a Bizottság elsődlegesen arra a tényre támaszkodott, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében szankcionált megállapodás célja a verseny korlátozása volt. A határozatban, különösen annak 62–67. preambulumbekzdésében hivatkozott továbbá számos olyan okirati bizonyítékra, amelyek véleménye szerint igazolják mind a megállapodás létezését, mind annak versenykorlátozó célját.
- 112 Ebből kifolyólag, még ha a Mannesmann bizonyítani tudja is, hogy a táblázatban foglalt adatok nem támasztják alá megfelelő módon a Bizottság állításait a brit piac hatékony védelméről, e körülménynek nincs kihatása a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés fennállására.

- 113 Továbbá a megtámadott határozatnak Pierre Verluca 1996. szeptember 17-i nyilatkozatán alapuló 62. preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy az Egyesült Királyság offshore piaca csak „részben védett” volt. Így a Mannesmann által hivatkozott körülmény, miszerint a megtámadott határozat 68. preambulumbekzdésében szereplő táblázat alapján a brit piac védelme alacsonyabb volt, mint a piacfelosztó megállapodás által érintett többi nemzeti piacon, nem ássa alá a Bizottság elemzését.
- 114 A fent elmondottakra tekintettel e jogalapot el kell utasítani.

A megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértésre vonatkozó bizottsági indokolás állítólagos hibáiról

— A felek érvei

- 115 A Mannesmann válaszában azt állítja, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértésre vonatkozó ténybeli és jogi megállapítások indokolása nem megfelelő. Először is a Bizottság az alapszabályok közösségen kívüli és közösségen belüli részeit egyformán kezelte. Nem különböztette meg a japán termelők közösségi piacra való belépésére vonatkozó rendelkezéseket azoktól, amelyek a közösségi termelőknek saját nemzeti piacukra való belépését szabályozták. A Bizottság ugyanazon tényezőkre támaszkodott (a megtámadott határozat 54., 63., 64., 66., 67., 129. és azt követő preambulumbekzdései) mind a két rész létezésének igazolására. E tényezők azonban csak az alapszabályok külső részét, azaz a japán termelőknek a közösségi piacra való belépését érintették. Nem lehet azonban belőlük arra következtetni, hogy létezett a nemzeti piacoknak a Közösségen belüli tiszteletben tartására vonatkozó megállapodás.

- 116 Másodszer pedig a Mannesmann válaszában azt is kifogásolja, hogy a Bizottság nem bizonyította be, hogy a közösségi piacra való belépésre vonatkozó megállapodás teljesíti az EK 81. cikk (1) bekezdésében foglalt feltételeket, amelyek szerint a megállapodásnak hatással kell lennie a tagállamok közötti kereskedelemre, és jelentősen korlátoznia kell a közös piacon belüli versenyt.
- 117 Először is, mivel a Bizottság nem határozta meg pontosan az érintett piacot, nem tudta értékelni, hogy e két feltétel teljesült-e.
- 118 Ezután a Mannesmann azzal érvel, hogy a Bizottság által leírt, a japán vállalkozásokkal kötött megállapodások nem gyakorolhattak érzékelhető hatást a közös piacon belüli versenyre vagy a tagállamok közötti kereskedelemre. A Mannesmann vitatja a Bizottság által felhasznált, így a megtámadott határozat 1-4. mellékletében szereplő adatokat. Azt állítja, hogy a világpiacon a varrat nélküli acélcsővek közösségi termelői hatékony versenyben állnak harmadik országok termelőivel, amelyet a Bizottság is elismert egy összefonódást a 4064/89/EGK tanácsi rendelet (HL C 238., 15. o.) alapján a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító, 1997. június 3-i határozatában (N IV/M.906 Mannesmann/Vallourec ügy). A megtámadott határozat 103. preambulumbekkezdésében ezenkívül a Bizottság elismerte, hogy nem képes bizonyítani a közös piaci árakra és kínálatra tett versenykorlátozó hatás fennállását.
- 119 Végül a Mannesmann szerint a megtámadott határozattal érintett vállalkozások a piac jellegzetességei miatt az EK 81. cikk (1) bekezdése értelmében nem törekedhettek a verseny korlátozására.
- 120 A Bizottság szerint a Mannesmann-nak az érintett piac meghatározásához és az EK 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazási feltételeihez kapcsolódó érvelése, amely az érzékelhető versenykorlátozásnak és a tagállamok közötti kereskedelemre tett hatás

fennállására vonatkoznak, új jogalapot képeznek. E jogalapot az eljárási szabályzat 48. cikke 1. §-ának c) pontja alapján elfogadhatatlanok.

- 121 A Bizottság másodlagosan úgy véli, hogy e jogalapot megalapozatlanok. Az érintett piac meghatározása megegyezik a fent említett Mannesmann/Vallourec határozatban használttal, amint az a megtámadott határozat 29. és azt követő preambulumbekezdéseiből kitűnik.
- 122 A Bizottság szerint a megtámadott határozatból világosan kiderül, hogy a kartell kiterjedt mind a négy érintett közösségi termelő hazai piacának védelmére is (a megtámadott határozat 62., 54., 66., 64. és 69. preambulumbekezdése). Ezért a kérdéses megállapodás céljával képes volt befolyásolni a tagállamok közötti kereskedelmet. Következésképpen az EK 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazási feltételei teljesülnek, amint azt a megtámadott határozat 102. preambulumbekezdése meg is erősíti.
- 123 Ami pedig a fent említett megállapodásnak a közösségen belüli kereskedelemre kifejtett hatását illeti, a Bizottság azzal érvel, hogy e hatás egyértelmű volt, mivel minden egyes európai termelő saját hazai piacán erőfölénnyel rendelkezett (lásd a megtámadott határozat 68. preambulumbekezdésében szereplő táblázatot). Mindenesetre a megállapodásnak az előző pontban megállapított céljára tekintettel nincs szükség hatásának vizsgálatára (a Bíróság 41/69. sz., Chemiefarma kontra Bizottság ügyben 1970. július 15-én hozott ítéletének [EBHT 1970., 661. o.] 128. pontja, és a 123/83. sz. BNIC-ügyben 1985. január 30-án hozott ítéletének [EBHT 1985., 391. o.] 22. pontja).
- 124 Ami a jelen ügyben a megállapodás közösségen belüli kereskedelemre tett hatásának érzékelhető jellegét illeti, a Bizottság arra hivatkozik, hogy az érintett közösségi termelők eladásai a német, brit, francia és olasz piacokon az OCTG csövek és a csővezetékek közösségi fogyasztásának körülbelül 15%-át képezték (a megtámadott

határozat 106. preambulumbekzdése). A közösségi termelők piaci részesedései alapján egyértelmű, hogy a német, brit, francia és olasz piacok tiszteletben tartását célzó megállapodás érzékelhetően kihat a tagállamok közötti kereskedelemre. Ezzel kapcsolatban lényegtelen az a tény, hogy a világpiachoz viszonyítva a kérdéses megállapodás csak az érintett termékek kis százalékára volt hatással.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 125 Először is meg kell állapítani, hogy a felperes fent leírt kifogásai az eljárási szabályzat 48. cikke 1. §-ának c) pontja alapján elfogadhatatlanok annyiban, amennyiben arra vonatkoznak, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértésnek érzékelhető hatása volt-e a tagállamok közötti kereskedelemre.
- 126 A Mannesmann ezen érvekkel – amelyeket először válaszában terjesztett elő – valójában a válaszában 26. pontjában tett állítása ellenére azt kifogásolja, hogy a Bizottság az EK 81. cikk (1) bekezdésének egyik alkalmazási feltételével kapcsolatban jogban való tévedést vagy mérlegelési hibát követett el, nem pedig az indokolási kötelezettség megsértését. Mivel az érdemi jogalapok nem képeznek eljárásgátló okokon alapuló jogalapot, eltérően az indokolási kötelezettség megsértését kifogásoló jogalapoktól, a közösségi bíróság hivatalból nem foglalkozhat velük (lásd hasonlóképpen a Bíróság C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 67. pontját).
- 127 Célszerű megjegyezni, hogy a Mannesmann által ezzel kapcsolatban előterjesztett érveléshez hasonló kifogásokat az Elsőfokú Bíróság mint megalapozatlant elutasította a szóbeli szakasz lefolytatása céljára a jelen ügygel egyesített ügyekben (az Elsőfokú Bíróság T-50/00. sz., Dalmine kontra Bizottság ügyben ma hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2395] különösen a 156. és 157. pontja, és a JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítéletnek [hivatkozás a 102. pontban] különösen a 337. és 367–395. pontja).

- 128 Ami az érzékelhető versenykorlátozás feltételezett hiányára vonatkozó érvelést illeti, amely érdemi és nem indokolási kérdés, meg kell állapítani, hogy az annyiban fogadható el, amennyiben megerősíti már a keresetlevélben előterjesztett azon érvelést, miszerint a Bizottság nem igazolta jogilag megkövetelt módon, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt megállapodásnak az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti versenykorlátozó célja vagy hatása volt.
- 129 Ami a kérdés érdemét illeti, először is emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügyben a Bizottság elsődlegesen a megtámadott határozat 1. cikkében szankcionált megállapodás versenykorlátozó céljára támaszkodott (lásd fent a 111. pontban).
- 130 Ezzel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy versenykorlátozó célú megállapodást kötő vállalkozások nem menthetik ki magukat arra való hivatkozással, hogy megállapodásuknak nem kellett volna érzékelhető hatással lennie a versenyre.
- 131 Mivel ugyanis a megtámadott határozat 1. cikkében szankcionált megállapodás a piacnak az Európa–Japán klub tagjai közötti felosztására törekedett, létezésének csak akkor volt értelme, ha célja a verseny érzékelhető, azaz kereskedelmileg hasznos módon való korlátozása volt. A Bizottság a jogilag megkövetelt módon bizonyította, hogy e megállapodás ténylegesen létezett.
- 132 Ebből az következik, hogy a Mannesmann azon érvelése, miszerint a Bizottság nem határozta meg pontosan az érintett piacot, nem érdemleges. Az EK 81. cikk alapján elfogadott határozat esetén csak akkor kötelező a piac meghatározása, ha e meghatározás nélkül nem lehet megállapítani, hogy a kérdéses megállapodás hatással lehet-e a tagállamok közötti kereskedelemre, és célja vagy hatása-e a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása (lásd ilyen értelemben az Elsőfokú Bíróság T-374/94., T-375/94., T-384/94. és T-388/94. sz., European Night Services és társai kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én

hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3141. o.] 93–95. és 105. pontját). Főszabály szerint, ha a megállapodásnak maga a célja a versenynek a „piacfelosztás” révén való korlátozása, nem kell pontosan meghatározni a kérdéses földrajzi piacokat, mivel az érintett területeken a tényleges vagy potenciális verseny szükségszerűen korlátozott volt attól függetlenül, hogy e területek szigorú értelemben vett „piacokat” képeznek-e, vagy sem.

133 Még ha a Mannesmann be is tudná bizonyítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértéssel érintett piacot helytelenül határozta meg a jelen ügyben, e körülménynek nem lenne kihatása a jogsértés fennállására.

134 Mindezekből az következik, hogy a fent leírt kifogásokat érdemben el kell utasítani annyiban, amennyiben azzal kapcsolatosak, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés célja vagy hatása a verseny érzékelhető módon való korlátozása volt-e.

Az EK 81. cikk (1) bekezdésének a megtámadott határozat 2. cikkében megállapított megsértéséről

A felek érvei

135 A Mannesmann ügy ítéli meg, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el azzal a következtetéssel, miszerint a Corusnak történő szállításról szóló szerződések, amelyeket ez utóbbi a Vallourec, a Dalmine és a Mannesmann vállalkozásokkal kötött, közös üzleti stratégia végrehajtására születtek, és sértik az EK 81. cikk (1) bekezdését.

136 A Mannesmann elsősorban azzal érvel, hogy a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértés fennállásának alátámasztására előterjesztett bizonyítékok kizárólag a Vallourecet és a Corust érintik (a megtámadott határozat 78., 91., 110., 146. és 152. preambulumbekzdése). A Bizottság teljes mértékben elmulasztotta annak bizonyítását, hogy a Mannesmann részt vett az Európa–Japán klub keretében elfogadott alapszabályok végrehajtásában. Amennyiben a Bizottságnak a Mannesmann-nal kapcsolatos kifogásai kizárólag a Corus harmadik felekkel kötött szerződéseire vonatkoznak, a Mannesmann úgy ítéli meg, hogy ezekkel szemben nem tud hatékonyan védekezni. Ezért azt kéri az Elsőfokú Bíróságtól, hogy tegye meg a következő pervezető intézkedéseket:

— kötelezze a Bizottságot, hogy közölje az Elsőfokú Bírósággal a Corus által a T-48/00. sz. ügyben hivatkozott dokumentumokat, amelyek a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértést képező tényekre vonatkoznak;

— adja meg a felperesnek a jogot, hogy e dokumentumokba betekinthesen, amennyiben azok nem bizalmasak, és hogy kiegészítő beadványban kifejthesse az azokkal kapcsolatos álláspontját.

137 A Bizottság visszautasítja a Mannesmann érveit, és azt állítja, hogy a megtámadott határozat 146–155. preambulumbekzdése jogilag megkövetelt módon bizonyította a Mannesmann-nak a 2. cikkben leírt jogsértésben való részvételét.

138 A Mannesmann másodsorban vitatja a Bizottság megállapítását, miszerint a Corus-nak a varrat nélküli csövek szállítására kötött szerződésai kartell részei lennének. Először is, ha ez így lenne, a Corus nem várt volna további két évet, hogy megkösse a szerződést a Mannesmann-nal. Valójában minden egyes szállítási szerződést egyénileg kötöttek. Az e szerződések közötti hasonlóság oka az, hogy a Corus, amely mindegyikben félként szerepelt, egységesíteni akarta azokat.

- 139 Ezen túlmenően objektív és jogos indokok igazolják e szerződések megkötését. A Corus döntése, hogy megszüntette bizonyos acélcsövek gyártását, miközben fenntartotta kapacitását a varrat nélküli csövek menetvágására, teljes mértékben megalapozott volt. A Corus azért kötötte meg a szállítási szerződést a Valloureckel, mert ez utóbbi rendelkezett a „VAM” menetvágási technológia felett, amely elengedhetetlen a kiváló minőségű OCTG csövek brit piacára való belépéshez. A Mannesmann arra hivatkozik, hogy a Vallourec ellen a VAM illesztések ipari tulajdonjogával kapcsolatos jogvitái a Vallourec javára hozott határozatokkal zárultak, akinek ezáltal sikerült a Mannesmann rovására piacot nyernie. Ahelyett, hogy kivonult volna a brit offshore piacról, a Mannesmann inkább a varrat nélküli sima végű csövek eladására koncentrált, amelyekbe a vevői menetet vághatnak. A Vallourec továbbá nem tudta kielégíteni a Corus teljes szükségletét. Így történt, hogy a Mannesmann varrat nélküli csöveket szállított a Corusnak.
- 140 A Mannesmann végül arra hivatkozik, hogy a kérdéses szállítási szerződések kizárólag az 5,5 hüvelyknél nagyobb átmérőjű csövekre vonatkoznak. A közösségi vállalkozások közül csak a Vallourec, a Dalmine és a Mannesmann képesek ilyen átmérőjű csövet gyártani. Azáltal, hogy a Corus e három vállalkozással létesített üzleti kapcsolatot, és így diverzifikálta beszerzési forrásait, az áremelkedés kockázatával szemben védte magát. A Bizottság nem kifogásolhatja, hogy e vállalkozás így kívánta az általa gyártott végtermékek eladásából származó profitját maximalizálni.
- 141 A Bizottság vitatja ezen értelmezést. Azt állítja, hogy a kérdéses szállítási szerződések célja a nemzeti piacok tiszteletben tartására irányuló alapszabályok végrehajtása volt, amelyeket az Európa–Japán klub keretében fogadtak el (a megtámadott határozat 146. preambulumbekzdése).
- 142 Ezek az 1993-ban megújított szerződések az EK 81. cikk (1) bekezdésével ellentétes kartell részét képezik. A Corusnak történő szállítás felosztását írták elő a Vallourec, a Dalmine és a Mannesmann között, 40%, 30%, 30%-os arányban. Bár a Corus e szerződéseket különböző időpontokban kötötte, azok az EK 81. cikk (1)

bekezdésének egységes megsértését képezik. Bármilyen fontos volt is a VAM technológiával való rendelkezés, a Bizottság fenntartja, hogy a Mannesmann részvételét a varrat nélküli acélcsövekre vonatkozó kartellben a jogilag megkövetelt módon határozta meg.

- 143 Ráadásul a Corus egyetlen jogi érdeke sem kényszerítette őt arra, hogy a szóban forgó szerződéseket megkösse. Mivel a varrat nélküli acélcsövek kínálata meghaladta a keresletet, a Corusnak nem kellett tartania beszerzési gondoktól vagy magas áráktól. Ami azt az érvelést illeti, miszerint a Bizottság nem kifogásolhatja, hogy a Corus az általa gyártott végtermékek eladásából kívánta maximalizálni profitját, a Bizottság arra hivatkozik, hogy e vállalkozás stratégiája jogellenes kartell részét képezi.
- 144 A Mannesmann harmadsorban azzal érvel, hogy a Corus szállítási szerződésai nem sértik az EK 81. cikk (1) bekezdését. Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a Corus szállításai jelentősen alatta maradtak annak a küszöbnek, ami felett a Bizottság a vertikális megállapodások kapcsán általában közbeavatkozik. Példaként hozza fel, hogy a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1999. december 22-i 2790/1999/EK bizottsági rendelet (HL L 336., 21. o.) értelmében kizárólag azt a kötelezettséget kell „versenytilalmi kötelezettség”-nek tekinteni, amelynél fogva a vevő köteles évi összbeszerzésének több mint 80%-át ugyanattól a szállítótól vásárolni. Mivel e küszöböt nem éri el, e megállapodások jogszerűek.
- 145 A Mannesmann véleménye szerint a Corus által használt beszerzési módszer nem korlátozza a versenyt. Mivel semmilyen kizárólagosság nincsen kikötve, a Corus azon döntése, hogy a három szállító mindegyikének éves beszerzésének arányában megállapított kvótát jutatót, nem torzítja a versenyt. A varrat nélküli acélcsövek kínálata meghaladja a keresletet, és a Corus szükségletei előre láthatók. E körülmények között ésszerű volt, hogy a Corus szállítóinak beszerzési kvótát juttatott, és nem a szállítási szerződésekben állapította meg a kívánt ármenyiségeket.

- 146 A Mannesmann hozzáteszi, hogy a kérdéses termékek árait egyedileg tárgyalták meg, és később a piac fejlődésén alapuló módszerrel felülvizsgálták. Az ilyen indexálási kikötések gyakoriak a hosszú távú szerződések esetén, amelyeket az acélcsőágazatra jellemző áringadozás indokol. E szerződések nem írták elő bizalmas információk cseréjét. A Corus a Mannesmann-nak csupán a felülvizsgálati módszerből eredő kiigazításokat küldte meg. A Bizottság határozathozatali gyakorlatából továbbá kitűnik, hogy e kikötéseket soha nem tartotta ellentétesnek az EK 81. cikk (1) bekezdésével.
- 147 Ami a kérdéses szerződések egyéb kikötéseit illeti, a Mannesmann azzal érvel, hogy a Bizottság különös jelentőséget tulajdonított a büntetőrendelkezéseknek, pedig azok nem érdemlegesek a közösségi versenyszabályok szempontjából. A termékek szállításának elmulasztására előírt szerződéses büntetés nem túl szigorú jellege a túlkínálattal magyarázható, amely miatt a Corus könnyen ki tudta elégíteni szükségleteit.
- 148 A Mannesmann válaszában végül azzal érvel, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdésében leírt azon két feltétel, miszerint a megállapodásnak érzékelhető hatással kell lennie a tagállamok közötti kereskedelemre, és korlátoznia kell a versenyt, a jelen ügyben nem teljesül. A megtámadott határozat indokolásából (147. preambulumbekkezdés) kiderül, hogy a 2. cikkben leírt megállapodások a japán termelők közösségi piacra való belépését kívánták korlátozni. Az ilyen kartell kihat a Közösség és Japán közötti kereskedelemre, de semmiféle következménnyel nem jár a tagállamok közötti kereskedelemre vagy a közös piacon belüli versenyre.
- 149 Mindenesetre a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt megállapodások elhanyagolhatók a Japán és a Közösség közötti kereskedelem nagyságához képest. A Mannesmann ezzel kapcsolatban azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem vizsgálta meg kellőképpen a kérdéses piacot. Hangsúlyozza, hogy a brit piac az OCTG csövek világméretű fogyasztásának körülbelül 2,5%-át képezi, beleértve a varrat nélküli

csöveket. Ez utóbbiak az összes OCTG cső piacának kevesebb, mint 16%-át képezik (a megtámadott határozat 2. melléklete). Az állítólagos kartell jóval alatta van az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke (1) bekezdése alá nem tartozó csekély jelentőségű megállapodásokról szóló bizottsági közlemény (HL 1997. C 372., 13. o., a továbbiakban: az 1997-es közlemény) 9. cikkében leírt küszöbnek.

- 150 A Bizottság ezt az érvelést, amelyet nem talál meggyőzőnek, visszautasítja. Arra hivatkozik, hogy a szállítási szerződések a Corusnak eladott varrat nélküli acélcsővek szállításából a Vallourec, a Dalmine és a Mannesmann számára rögzített részesedést nyújtott, bármekkora is volt az ezen utóbbi által végül felhasznált mennyiség. E vállalkozásoknak nem állt érdekében az Egyesült Királyságban menetvágott varrat nélküli acélcsővek árával való versenyzés.
- 151 Miután a Bizottság megjegyezte, hogy a 2790/1999 rendelet nem alkalmazandó a jelen ügyben, megállapítja, hogy a szállítási szerződésekben előírt szerződéses büntetést egyedül annak vizsgálata céljából értékelte, hogy a szállítási határidők objektív módon igazolják-e a Corus döntését, miszerint kizárólag közösségi vállalkozásoktól szerzi be a termékeket. A Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a szállítási határidőkre vonatkozó kikötéseket kizárólag a japán termelők kizárása végett írták be a szerződésekbe.
- 152 A Bizottság végül azt állítja, hogy Mannesmann-nak azon érvelése, miszerint a versenykorlátozás és a tagállamok közötti kereskedelemre tett hatás nem volt érzékelhető, mivel az érvelést későn terjesztette elő, elfogadhatatlan. Ehhez hasonlóan a Mannesmann csak a válaszadás során hivatkozott a megtámadott határozat 2. cikkének az 1997-es közlemény miatti jogellenességére. Mindkét esetben új jogalapról van szó, amelyek így az eljárási szabályzat 48. cikkének 2. §-a alapján elfogadhatatlanok.

- 153 A Bizottság másodlagosan úgy véli, hogy e jogalapok megalapozatlanok.
- 154 Azt az érvelést illetően, miszerint az 1997-es közleményt kell alkalmazni, a Bizottság azt az észrevételt teszi, hogy amennyiben a bírságkiszabás céljára figyelembe vett hivatkozási időszak 1990-től 1995-ig tartott, inkább az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke (1) bekezdése alá nem tartozó csekély jelentőségű megállapodásokról szóló, 1986. szeptember 3-i bizottsági közlemény (HL 1986. C 231., 2. o.) alkalmazását kellett volna kérelmezni. Az ezen utóbbi közlemény által meghatározott 5%-os de minimis küszöb nem a világpiacra vonatkozik, hanem az érintett, Közösségen belüli földrajzi piacra. A jelen ügyben a szállítási szerződések a fogyasztás 78-84%-át képviselték a brit piacon, és 13-24%-át a közösségi piacon. Továbbá az érintett vállalkozások forgalma jóval meghaladja a fent említett közleményben leírt 200 millió eurós küszöböt. A Bizottság azt is hozzáteszi, hogy az 1997-es közlemény küszöbeit, amelyek alkalmazását a Mannesmann kéri, a jelen ügyben egyértelműen túllépték.
- 155 A Bizottság végül úgy véli, még ha a megtámadott határozat 2. cikkét meg is semmisíti az Elsőfokú Bíróság, az nem lenne kihatással a Mannesmannra kiszabott bírság összegére, mivel az e rendelkezésben foglalt jogsértés nem vezetett semmilyen önálló büntetéshez.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 156 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a Mannesmann arra irányuló kérelme, hogy a Bizottság a jelen ügyben terjessze elő a Corus által a T-48/00. sz. ügyben benyújtott dokumentumokat, tárgytalan, mivel a megtámadott határozat jogszerűségét érintő hét ügyet – ideértve a jelen ügyet és a T-48/00. sz. ügyet – az Elsőfokú Bíróság a

szóbeli szakasz lefolytatása céljára egyesítette, így mindegyik felperesnek módja volt az Elsőfokú Bíróság Hivatalánál megtekinteni a többi ügyben előterjesztett beadványokat és mellékleteket, kivéve bizonyos bizalmas bizonyítékokat. A Mannesmann tehát betekinthez az összes kérdéses dokumentumba, és amennyiben kívánta, észrevételeket is tehetett a tárgyaláson e dokumentumok tartalmára nézve. Ilyen körülmények között az Elsőfokú Bíróság nem ad helyt újabb beadvány benyújtására vonatkozó kiegészítő kérelmének.

- 157 A három szállítási szerződés célját és hatását a Bizottság a megtámadott határozat 111. preambulumbekzdésében írta le:

„E szerzödések tárgya az északi-tengeri OCTG piac „vezetöjének” ellátása volt, céljuk pedig a hazai termelő megtartása volt az Egyesült Királyságban annak érdekében, hogy az Európa–Japán klub keretében biztosítsák az [alapszabályok] betartását. A szerzödések fő célja és hatása többek közt versenytársuk, a [Corus] (1994 februárja után Vallourec) összes szükségletének elosztása volt a [Mannesmann], a Vallourec és a Dalmine között. A szerzödések a sima végű csövek beszerzési árait a [Corus] által menetvágott csövek áraitól tették függövé. Ezen túlmenően korlátozták a [Corus] (1994 februárja után Vallourec) beszerzési szabadságát, és arra kényszerítették, hogy közölje versenytársaival az alkalmazott eladási árakat és eladott mennyiségeket. A [Mannesmann], a Vallourec (1994 februárjáig) és a Dalmine továbbá vállalták, hogy előre nem ismert mennyiségeket szállítanak egyik versenytársuk ([Corus], később Vallourec 1994 márciusától) részére.”

- 158 Az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott szállítási szerzödések, különösen a Mannesmann és a Corus között 1993. augusztus 9-én kötött szerzödés szövege érdemben megerősíti a megtámadott határozat fent említett 111., valamint 78–82. és 153. preambulumbekzdésében leírt tényeket. E szerzödések – összességüket tekintve – legalábbis 1993. augusztus 9-től felosztották a három másik európai termelő között (40% a Vallourec, 30% a Dalmine és 30% a Mannesmann számára) a Corusnak a sima végű csövek iránti szükségleteit. Ezenkívül mindegyik szerzödés előírta a Corus által a sima végű csövekért fizetendő ár megállapításának matematikai módszerét, amely figyelembe vette a Corusnak a menetes csöveiért kapott árat.

- 159 Ezekből a megállapításokból az következik, hogy a szállítási szerződések célja, illetve legalábbis hatása az volt, hogy a négy európai termelő tekintetében helyettesítette a köztük folyó verseny kockázatát a menetes csövek brit piacon való eladásából származó nyereség egyeztetett módon történő felosztásával (az összehangolt magatartás kapcsán lásd hasonlóképpen a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 3150. pontját).
- 160 E szállítási szerződések útján a Corus olyan módon kötötte le a három közösségi versenytársát, hogy a saját hazai piacán az ez utóbbiak közötti hatékony verseny, illetve e hatékony versenynek még a lehetősége is megszűnt, amiért cserébe feladta beszerzési szabadságát. Ha ugyanis a Corus menetes csöveinek eladása csökkenne, e három versenytárs sima végű csöveinek eladásai is visszaesnének. Továbbá a sima végű csövek három szállító által vállalt eladásának haszonkulcsa szintén visszaesne, ha a Corus menetes csöveinek eladási ára csökkenne, sőt akár az eladás veszteségessé is válna. Ilyen körülmények között gyakorlatilag elképzelhetetlen, hogy e három termelő hatékony versenyt támasztana a Corusszal szemben a menetes csövek brit piacán, különösen az árak vonatkozásában (lásd a megtámadott határozat 153. preambulumbekzdését).
- 161 Másfelől viszont e szerződések megkötésével a Corus három közösségi versenytársa közvetve részt vehetett a Corus hazai piacán, és részesülhetett az ott elért nyereségből. E kedvezmények érdekében ténylegesen lemondtak arról a lehetőségről, hogy menetes csöveket értékesítsenek a brit piacon, valamint arról – legalábbis a harmadik, a Mannesmann-nak a fennmaradó 30%-ot juttató szerződés aláírásától, azaz 1993. augusztus 9-től kezdve –, hogy a Corus által vásárolt sima végű csövek nagyobb hányadát szállítsák annál, mint amit előzetesen a részükre kiosztottak.
- 162 A Corus versenytársai továbbá elfogadták azt a terhes, és így üzleti szempontból szokatlan kötelezettséget, hogy olyan mennyiségű menetes csövet szállítsanak a

Corusnak, amelyet előzetesen csak ez utóbbi menetes csöveinek eladására tekintettel határoztak meg. E kötelezettség megerősítette e termelők és a Corus közti jogellenes függőséget, amennyiben az előbbiek mint szerződéses szállítók az utóbbi kereskedelmi politikájától függték.

- 163 Meg kell jegyezni, hogy ha a szállítási szerződések nem léteztek volna, az alapszabályok hiányában a három európai termelőnek (ide nem értve a Corust) tényleges vagy legalábbis potenciális üzleti érdekében állt volna az utóbbival hatékonyan versenyezni a menetes csövek brit piacán, másrészt egymás között versenyezni, hogy ki szállítson sima végű csöveket a Corusnak.
- 164 Ezzel kapcsolatban még meg kell jegyezni, hogy a szállítási szerződéseket ötéves kezdeti időszakra kötötték. Ez a viszonylag hosszú idő igazolja és megerősíti e szerződések versenykorlátozó jellegét, különösen mivel a Mannesmann és a Corus két másik szállítója is voltaképpen lemondott arról, hogy ezen időszak alatt közvetlenül kiaknázzák a menetes csövek brit piacának esetleges növekedését.
- 165 Ami a Mannesmann azon érvelését illeti, miszerint a szerződésekben szereplő árszámítási módszer csupán indexálási kikötés, meg kell jegyezni, hogy a Bizottság e kikötést azért tekintette versenykorlátozónak, mert a Corus által a sima végű csövekért a szállítóinak fizetendő árat ahhoz az árhoz kötötte, amit a Corus a menetes csöveiért kapott, és mindezt ugyanúgy határozta meg mindhárom szállító esetében. Még ha feltételezzük is, hogy a sima végű csövek kezdeti árát a Corus és a szállítók egymástól függetlenül tárgyalták meg, meg kell állapítani, hogy az egyfelől a Corus, másfelől e vállalkozások között fennálló, az árban tükröződő üzleti hatalmi viszonyt rögzítették, és hogy a Corus által vásárolt sima végű csövek árával való versenyzés bármiféle lehetőségét kizárták. A Corus által eladott menetes csövek

árának indexként való kiválasztása nem volt semleges, és mint árszámítási módszer teljesen eltér a szokásos indexálási kikötésektől. Amint azt a fenti 160. pontban már megállapítottuk, e választás következménye az lett, hogy a három szállítónak, amelyek maguk is gyártottak menetes csöveket, a továbbiakban nem állt üzleti érdekében, hogy árversenyt támasszanak a Corusnak az Egyesült Királyság piacán.

166 Továbbá – amint azt a Bizottság megállapította – a három szállítási szerződésben kikötött, a sima végű csövek árának számítási módszere magával vonta azon üzleti információk jogellenes cseréjét (lásd a megtámadott határozat 153., valamint 111. preambulumbekzdését), amelyeknek bizalmasaknak kell maradniuk avégett, hogy a versenyző vállalkozások üzletpolitikájának önállósága ne sérüljön (lásd ilyen értelemben az Elsőfokú Bíróság T-141/94. sz., Thyssen Stahl kontra Bizottság ügyben 1999. március 11-én hozott ítéletének [EBHT 1999., II-347. o.] 403. pontját, és a T-151/94. sz., British Steel kontra Bizottság ügyben 1999. március 11-én hozott ítéletének [EBHT 1999., II-629. o.] 383. és azt követő pontjait).

167 A Mannesmann azon érvelése, miszerint nem fedték fel a Corus által eladott csőmennyiségekre és a vevők által kifizetett árra vonatkozó bizalmas információkat, a jelen ügy körülményei között nem menti fel a Mannesmant.

168 Ami a Corus által eladott menetes csövek mennyiségét illeti, meg kell állapítani, hogy szállítói – ideértve a Mannesmant is – azt könnyen kiszámíthatták, mivel elvileg mindegyikük a Corus szükségleteinek rögzített részét szállította.

169 Ugyanakkor viszont igaz a Mannesmann azon állítása, hogy a Corus nem közölte a szerződő felekkel a menetes csöveiért kapott árakat. Tehát a megtámadott határozat 111. preambulumbekzdésében szereplő megállapítás, miszerint a szállítási szerződések „kötelezték [a Corust], hogy közölje versenytársaival az alkalmazott eladási árakat és eladott mennyiségeket”, túloz a vonatkozó szerződéses kötelezettségek

hatókörével kapcsolatban. Mindenesetre a Bizottság helyesen állapította meg a megtámadott határozat 153. preambulumbekzdésében és az Elsőfokú Bíróság előtt, hogy ezen árak matematikailag a sima végű csövekért fizetett árhoz kötődtek, így a három érintett szállító pontos információkat kapott a Corus által eladott menetes csövek áringadozásának irányáról, idejéről és nagyságáról.

- 170 Nem csupán azt kell megállapítani, hogy az információknak a versenytársak részére történő átadása sérti az EK 81. cikk (1) bekezdését, hanem ráadásul azt is, hogy a jogsértés jellege érdemben attól függetlenül ugyanaz, hogy a menetes csöveknek az árait, vagy csak az ingadozásukra vonatkozó információkat közlik. Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy az előző pontban leírt pontatlanságnak nincs jelentősége a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértés tágabb összefüggései szempontjából, következésképpen nincs kihatása e jogsértés fennállásának megállapítására.
- 171 Ami a Mannesmann-nak a 2790/1999 rendeletre alapított érvelését illeti, először is meg kell jegyezni, hogy e rendelet nem alkalmazható közvetlenül a jelen ügyben, mivel a Bizottság a megtámadott határozatot 1999. december 8-án fogadta el, és annak 2. cikke – a Mannesmann tekintetében – az 1993 és 1997 közti időszakra vonatkozik, amely megelőzi a 2790/1999 rendelet vonatkozó rendelkezéseinek 2000. június 1-jei hatálybalépését.
- 172 Amennyiben e rendelet mégis segítséget nyújthat a jelen ügyben, mivel a Bizottságnak a vertikális megállapodások kevésbé versenykorlátozó jellegével kapcsolatos 1999. decemberi álláspontjára utal, meg kell jegyezni, hogy e rendelet az EK 81. cikk (3) bekezdését alkalmazza. A 17. rendelet 4. cikkéből azonban az következik, hogy a vállalkozások közötti megállapodások csak akkor részesülhetnek az előbbi rendelkezés szerinti egyedi mentességben, ha e célból bejelentették azokat a Bizottságnak, ami a jelen ügyben nem történt meg.

- 173 Ebből az következik, hogy a kérdéses szerződések jogszerűsége csak az EK 81. cikk (1) bekezdésére tekintettel vizsgálható meg. Még ha igaznak is bizonyul az, hogy e szerződések teljesítik a mentességek nyújtását szabályozó EK 81. cikk (3) bekezdésének anyagi feltételeit, a 2790/1999 rendeletben tükröződő bizottsági politikára tekintettel ennek nincs jelentősége a jelen ügyben. Sőt a Bizottság szerint e rendelet 1999. decemberi elfogadása igazolja, hogy az ilyen megállapodások elvben sértik az EK 81. cikk (1) bekezdését, mivel az EK 81. cikk (3) bekezdésének alkalmazását teszik szükségessé. A Mannesmann-nak a 2790/1999 rendeletre alapított érvelését így el kell utasítani.
- 174 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy mivel a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértést magukban a szállítási szerződésekben kikötött versenykorlátozások valósítják meg, a fent leírt megfontolások elegendőek a jogsértés fennállásának megállapításához.
- 175 Bármekkora is volt ugyanis a négy európai termelő közötti összehangolás tényleges mértéke, meg kell jegyezni, hogy mindegyikük kötött versenykorlátozó szállítási szerződést, amelyek a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt, az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti jogsértés részét képezték. Bár a megtámadott határozat 2. cikkének (1) bekezdése megállapítja, hogy a szállítási szerződéseket „az 1. cikkben leírt jogsértés keretében kötötték”, a megtámadott határozat 111. preambulumbekzdéséből világosan kiténik, hogy a 2. cikkben foglalt jogsértést e szerződések pusztá megkötése valósította meg.
- 176 Még ha a Mannesmann bizonyítani tudná is azt, hogy objektív üzleti érdekében állt a szállítási szerződésnek a Corusszal való megkötése, e körülmény nem kérdőjelezi meg a Bizottság azon megközelítését, miszerint e megállapodás jogellenes volt. A versenykorlátozó magatartás valójában gyakran a vállalkozások egyéni üzleti érdekét szolgálja, legalábbis rövidtávon.

- 177 E megállapításokra tekintettel nem szükséges döntést hozni a felek közötti, a szerződésekben a teljesítés elmulasztására előírt azon szerződéses büntetésről szóló vitáról, amely az érintett szállító részesezésének egyszerű megfelelő csökkentése volt, mivel a Mannesmann által ezzel kapcsolatban előterjesztett érvelés annak bizonyítására irányult, hogy üzleti szempontból logikus lépés volt a Corusnak megkötnie az így megszövegezett három szállítási szerződést. Ugyanezen ok miatt nem érdemleges az az érvelés, miszerint a Közösség területén székhellyel rendelkező vállalkozások közül csupán a Vallourec, a Dalmine és a Mannesmann volt képes ilyen mennyiségű cső gyártására.
- 178 Hasonlóképpen a Mannesmann azon érvelése, hogy a Vallourec a kiváló minőségű „VAM” illesztés feletti szabadalomra tekintettel üzleti hatalommal rendelkezett a menetes csövek piacán, főként a Mannesmann ahhoz fűződő üzleti érdekeihez kötődik, amely miatt megkötötte a Corusszal a sima végű csövek szállításáról szóló szerződést, és ezért az nem bír jelentőséggel. Ezen érvelés – legfeljebb csak bizonyos mértékig – viszonylagossá teheti a Bizottság azon megállapításait, miszerint a Mannesmann részéről megszüntették a hatékony versenyt a menetes csövek brit piacán, de nem hatálytalanítja azt a megállapítást, hogy a szállítási szerződések felei a sima végű és menetes csövek brit piacán az együttműködéssel, azaz a kereskedelmi bizonyossággal helyettesítették a verseny kockázatát.
- 179 Mivel a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértés fennállását a Bizottság a jogilag megkövetelt módon bizonyította, e célból nem feltétlenül szükséges tovább vizsgálni a Bizottság érvelését a négy európai termelő közti összejátszásról (lásd fent a 171. pontban). Különösen nincs szükség vizsgálni e célból a Mannesmann-nak a szállítási szerződésekről szóló külső bizonyítékokra vonatkozó érvelését, amelyekre a Bizottság az összejátszás megtörténtének igazolása végett hivatkozott.
- 180 Mindenesetre, amennyiben a négy közösségi termelő közötti összejátszás mértéke a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértés kapcsán lényeges a jelen ügyben előterjesztett bizonyos más jogalapok vizsgálata céljából, azt meg kell vizsgálni.

- 181 Ezzel összefüggésben meg kell állapítani, hogy egy átfogó terv részét képező és közös versenykorlátozó célt követő magatartások egységes megállapodást valósítanak meg (lásd ilyen értelemben a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 4027. pontját). Ha a Bizottság ugyanis bizonyítja, hogy valamely kartellben részt vevő vállalkozás tudott vagy szükségszerűen tudnia kellett volna arról, hogy ezáltal egy egységes megállapodáshoz csatlakozik, a kérdéses kartellben való részvétele e megállapodáshoz való csatlakozásának kifejeződése lehet (lásd ilyen értelemben a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 4068. és 4109. pontját).
- 182 Ezzel kapcsolatban a VAM-szerződésről tett észrevételek című, 1990. március 23-i feljegyzés különösen lényeges. A „II. forгатókönyv” cím alatt Pierre Verluca arra a lehetőségre utal, hogy „ha meg tudjuk győzni a japánokat, hogy ne avatkozzanak be a brit piacon, és a problémát rendeznénk az európaiak között.” Így folytatja: „[e]bben az esetben, a sima végű csöveket eredményesen el lehet osztani a [Mannesmann], a [Vallourec] és a Dalmine között.” A következő bekezdésben ezt állapítja meg: „valószínűleg az állna érdekünkben, hogy a [Vallourec] eladásait a [Corus] által eladott VAM árához és mennyiségéhez kössük”.
- 183 Mivel ezen utóbbi javaslat pontosan tükrözi a Vallourec és a Corus között 16 hónappal később kötött szerződés lényegi elemeit, egyértelmű, hogy e stratégiát a Vallourec ténylegesen követte, és e szerződést ennek végrehajtása érdekében írták alá.
- 184 Ezenkívül az a tény, hogy később a Corus gyakorlatilag azonos szerződéseket kötött az Európa–Japán klub európai tagjaival, azaz a Dalminéval, majd pedig a Mannesmann-nal, ezáltal az Európa–Japán klub másik három tagja között 1993 augusztusától kezdve ténylegesen felosztották a Corusnak a sima végű csövek iránti szükségleteit, pontosan úgy, ahogy azt Pierre Verluca leírta, megerősíti, hogy e három szerződést a fent említett klubban való összejátszásuk keretében javasolt közös stratégia megvalósítása céljából kötötték.

185 E megállapítást alátámasztják a Bizottság által a megtámadott határozatban hivatkozott bizonyítékok, különösen a 91. preambulumbekzdésben, amely így szól:

„1993. január 21-én a [Corus] megküldte a Vallourecnek (valószínűleg a [Mannesmann-nak] és a Dalminének is) a varrat nélküli csövek ágazatának átszervezéséről szóló megállapodás javaslatának vázlatát, amelyet a heathrow-i 1993. január 29-i találkozáson vitattak meg, a Mannesmann, a Vallourec, a Dalmine és a [Corus] között ([a Bizottság aktájának] 4628. oldala, »a varrat nélküli csövekre vonatkozó átalakítási megállapodás javaslatának vázlata« című dokumentum első oldala)). E dokumentum szerint »a [Corus] jelezte szándékát, hogy esetleg kivonul a varrat nélküli csövek ágazatából. Ezt rendezetten és szervezeten szeretné végrehajtani, hogy ez ne zavarja meg vevőinek ellátását, és hogy segítse az ágazatot megszerző termelőket a rendelkezések megőrzésében. [...] A [Corus] és a [Corus] vagyonának megszerzése iránt érdeklődő többi termelő között 6 hónapja tartanak a tárgyalások, és az előbbi úgy véli, hogy egyetértés van az e dokumentumban leírt irányvonalról.« A javaslatok egyike arról szólt, hogy a Vallourecnek kell átadni az OCTG üzletágot, a sima végű csövek szállításáról szóló szerződéseket pedig a részesedések változatlanul hagyásával hatályban kell tartani a [Corus], valamint a Vallourec, a [Mannesmann] és a Dalmine között. Ugyanaznap találkozott a [Mannesmann] és a [Corus], amikor is a [Mannesmann] »elfogadta, hogy a Vallourec átveszi az OCTG ágazat feletti jövőbeni irányítást« ([a Bizottság aktájának] 4626. oldala, az 1993. január 22-én elküldött fax egyetlen oldala, amelyet a Corusnál dolgozó Davis úr címzett a Vallourecnél dolgozó Patrier úrnak). A Dalminének »a varrat nélküli acélcövekre kidolgozott rendszer és a piac fejlődése« című 1993. május-augusztusi dokumentuma (Seamless steel tube system in Europe and market evolution, másolatát lásd a Bizottság aktájának 2051. oldalán) ([a Bizottság aktájának] 2053. oldala) megállapította, hogy a [Corusszal] kapcsolatos problémára való megoldás, amely mindenki számára megfelelő lenne, csak európai kontextusban található meg; azt a tényt a Dalmine is elfogadja, hogy a Vallourec szerzi meg a [Corus] üzemet”.

186 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a megtámadott határozat 80. preambulumbekzdésében idézett „stratégiai észrevételek” című feljegyzésben a Vallourec kifejezetten figyelembe vette annak lehetőségét, hogy a Dalmine és a Mannesmann össze fog

játszani vele annak érdekében, hogy sima végű csöveket szállítsanak a Corusnak. A Bizottság továbbá a megtámadott határozat 59. preambulumbekzdésében a „g) japán” dokumentumra, különösen annak negyedik oldalán szereplő naptárra (Bizottság aktájának 4912. oldala) támaszkodott azon állításának alátámasztására, hogy az európai termelők álláspontjaik összeegyeztetésére és az Európa–Japán klub keretében közös javaslatok benyújtására előkészítő találkozót tartottak a japán termelőkkel való találkozók előtt.

- 187 A megtámadott határozatban a Bizottság által hivatkozott és a fent leírt okirati bizonyítékokból kitűnik, hogy a négy közösségi termelő a klub interkontinentális találkozó előtt – legalábbis 1993-ban – ténylegesen találkozott az Európa–Japán klubban képviselt álláspontjuk összeegyeztetése céljából. Az is megállapítható, hogy e találkozókön megbeszélték a Corus clydesdale-i menetvágó üzemének bezárását és annak a Vallourec részéről történő megvásárlását, valamint a Dalmine és a Mannesmann sima végű csöveinek a Corus számára való szállítását. Ezért elképzelhetetlen, hogy a Mannesmann ne tudott volna a Vallourec által kidolgozott stratégiáról és arról a tényről, hogy a Corusszal kötött szállítási szerződesei a szabvány menetes és a sima végű csövek piacát érintő szélesebb körű versenykorlátozó megállapodás részét képezték.
- 188 Ami a Mannesmann azon érvelését illeti, miszerint a Corus és a közte létrejött szállítási szerződést sokkal később kötötték, mint a másik kettőt, és így a Bizottság nem következtethetett volna a négy európai termelő által elkövetett egységes jogsértés fennállására, meg kell állapítani, hogy az a körülmény, miszerint a Mannesmann és a Corus között 1993 előtt nem állt fenn szállítási szerződés, nem kérdőjelezi meg a Bizottság megközelítését. Annak ellenére ugyanis, hogy a sima végű csövek szállításának elosztási stratégiája csak akkortól valósult meg teljesen, amikor a Corusnak három szállítója volt, a két másik szerződés aláírása a teljes végrehajtást megelőzően e terv részleges végrehajtását képezte.
- 189 Továbbá, amint azt a Bizottság az Elsőfokú Bíróság előtt megjegyezte, „a varrat nélküli csövek ágazatának átszervezéséről szóló megállapodás javaslatának vázlatára” című, 1993. január 21-i dokumentumban szereplő utalás arra, hogy a Mannesmann

már szállított sima végű csöveket a Corusnak, a Mannesmann állításával ellentétben nem összeegyeztethetetlen a Corus és a Mannesmann közötti szállítási szerződés 1993. augusztusi aláírásával, hanem megerősíti a Bizottság álláspontját. Bár a Bizottság elővigyázatosságból a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértés fennállását a Mannesmann vonatkozásában csak 1993. augusztus 9-től kezdődően állapította meg, mivel a Corusszal való szállítási szerződés e napon történt aláírása biztos bizonyítékát képezi a jogsértésben való részvételének, a fent leírt utalásból világosan kiderül, hogy a Mannesmann 1993 januárjától valóban szállított sima végű csöveket a Corusnak.

- 190 A Bizottság által a megtámadott határozatban hivatkozott bizonyítékokból következik, hogy a Vallourec dolgozta ki az Egyesült Királyság piaca védelmének stratégiáját, és kötötte meg azon szállítási szerződést a Corusszal, amely különösen lehetőséget nyújtott a végrehajtás megkezdésére. Ezután a Dalmine és a Mannesmann csatlakoztak hozzájuk, amely következtetést igazolja, hogy mindkét vállalkozás szállítási szerződést kötött a Corusszal.
- 191 Végül, ami a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt érzékelhető hatás hiányára vonatkozó állításokat illeti, meg kell jegyezni, hogy azok – összhangban a Bizottság érvelésével – az eljárási szabályzat 48. cikkének 2. §-a értelmében elfogadhatatlanok.
- 192 A Mannesmann ezen érvekkel, amelyeket először válaszában terjesztett elő, valójában azt kifogásolja, hogy a Bizottság jogban való tévedést vagy mérlegelési hibát követett el az EK 81. cikk (1) bekezdésének egyik alkalmazási feltételével kapcsolatban. Mivel az érdemi jogalapok nem képeznek eljárásgátló okokon alapuló jogalapot, eltérően az indokolási kötelezettség megsértését kifogásoló jogalaptól, a közösségi bíróság hivatalból nem foglalkozhat velük.
- 193 Célszerű megjegyezni, hogy a Mannesmann ezen érveléséhez hasonló kifogásokat az Elsőfokú Bíróság mint megalapozatlanokat elutasította a szóbeli szakasz lefolytatása

céljára a jelen ügygel egyesített ügyekben (a Dalmine kontra Bizottság ítéletnek [hivatkozás a 127. pontban] különösen a 156. és 157. pontja, és a JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítéletnek [hivatkozás a 102. pontban] különösen a 367–374. és 386?395. pontja).

- 194 Ami azt az érvelést illeti, miszerint a Mannesmann és a Corus közti szerződés versenykorlátozó hatásai nem voltak jelentősek, meg kell állapítani, hogy az annyiban fogadható el, amennyiben megerősíti a keresetlevélben már előterjesztett érvelést, miszerint a Bizottság nem igazolta jogilag megkövetelt módon, hogy a megtámadott határozat 2. cikkében szankcionált szállítási szerződéseknek az EK 81. cikk értelmében vett versenykorlátozó célja vagy hatása volt.
- 195 Ami a kérdés érdemét illeti, először is emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügyben a Bizottság nemcsak a megtámadott határozat 2. cikkében szankcionált megállapodás versenykorlátozó hatására támaszkodott, hanem versenykorlátozó céljára is (lásd fent a megtámadott határozat 111. preambulumbekzdésében, valamint a fenti 157. és azt követő pontokban).
- 196 Ezzel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy versenykorlátozó célú megállapodást kötő vállalkozások elvben nem kerülhetik el az EK 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazását arra való hivatkozással, hogy megállapodásuknak nem kellett volna érzékelhető hatással lennie a versenyre (lásd még fent a 130. pontban).
- 197 A megtámadott határozat 2. cikke által szankcionált szerződéseket különösképpen azért alkották, amint azt az Elsőfokú Bíróság fent a 179. és az azt követő pontokban megállapította, hogy felosszák az Egyesült Királyság piacán a sima végű csöveknek a „fő szállítónak” tekinthető (lásd a megtámadott határozat 111. preambulumbekzdését) Corus számára való szállítását európai versenytársai között, amelyek szintén az

Európa–Japán klub tagjai voltak. E szerződések ezenkívül előírták, hogy a Corus jogellenes módon üzleti információkat közöljön. Következésképpen a szerződések már céljuknál fogva az Egyesült Királyság piacán lévő verseny jelentős korlátozását jelentették, amely piac a megtámadott határozat 1. cikkében megállapított jogsértés fennállásánál fogva különálló volt (a Dalmine kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 127. pontban], 267. és 268. pontja), a szerződések hatásaitól függetlenül.

- 198 Következésképpen a fent összefoglalt kifogásokat érdemben el kell utasítani annyiban, amennyiben arra vonatkoznak, hogy a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértésnek a versenyt érzékelhetően korlátozó célja vagy hatása volt-e.
- 199 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a Mannesmann-nak az 1997-es közleményre alapított érvelését elfogadhatónak kell tartani, bár azt először válaszában terjesztette elő. E közleményre saját azon érvelésének megerősítéseként hivatkozik, amelyet a Mannesmann keresetlevelében már előadott, és amely szerint a szállítási szerződések nem az EK 81. cikk (1) bekezdését sértő versenykorlátozó megállapodások.
- 200 A kérdés érdemére nézve először is meg kell állapítani, hogy az 1997-es közlemény időbeli hatályát tekintve alkalmazandó a jelen ügyben, mivel a Bizottság a megtámadott határozatot 1999-ben hozta. Az 1997-es közlemény Bizottság akkori, azzal kapcsolatos álláspontjára utal, hogy milyen megállapodásokat kell az EK 81. cikk (1) bekezdése megsértésének tekinteni. Meg kell jegyezni különösen, hogy az 1997-es közlemény a küszöböket százalékosan rögzíti, eltérően a korábbi közleményektől, amelyek abszolút értékben határozták meg a küszöböket, és így a Bizottság politikájának, illetve értékelésének fejlődését tükrözi, és nem csak az infláció figyelembevételét. Ilyen körülmények között a megtámadott határozatot nem az 1986-os, hanem az 1997-es közleményre tekintettel kell értékelni, habár a kérdéses szerződéseket 1991-ben és 1993-ban írták alá.

- 201 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy az 1997-es közleményre nem lehet a szállítási szerződések jogszerűségének megerősítése érdekében hivatkozni, mivel ez utóbbiak hozzájárultak a menetes csövekre vonatkozó, szélesebb körű azon versenykorlátozó megállapodás végrehajtásához, amelyre nem terjednek ki e közlemény rendelkezései (lásd fent a 179. és azt követő pontokban). E szerződések versenykorlátozó célja és hatása ugyanis részben meghaladják azt, ami szövegükből közvetlenül következik, így az 1997-es közleménynek kizárólag a szerződésekre való mechanikus alkalmazása nem venné megfelelő módon figyelembe az érintett piacokra gyakorolt hatásukat.
- 202 Mindenesetre azok az adatok, amelyeket a Mannesmann annak bizonyítása céljából terjesztett elő, hogy az érintett vállalkozások piaci részesedése az 1997-es közleményben rögzített küszöb alatt van, az OCTG csövek világpiacára vonatkoznak. Az 1997-es közlemény azt írja elő, hogy „a megállapodás részes feleinek együttes piaci részesedése nem halad[hat]ja meg” a vonatkozó küszöbértéket az „érintett piacok egyikén sem”.
- 203 Bár a megtámadott határozat 35. preambulumbekzdésében szereplő meghatározás a varrat nélküli OCTG csövek „világpiacára” utal, az előbbiekkal kapcsolatban e meghatározást az Európa–Japán klub keretében kötött megállapodások – különösen az alapszabályok – különböző részeinek részletes leírására tekintettel kell értelmezni. Annak egészét nézve a megtámadott határozatból, főként annak 53–77. preambulumbekzdéséből következik, hogy a japán és az európai termelőknek az egyes nemzeti piacokon, illetve bizonyos esetekben a világ bizonyos térségének piacán tanúsított magatartását konkrét szabályok határozták meg, amelyek piacról piacra változtak, és az Európa–Japán klubon belüli kereskedelmi tárgyalások következményei voltak.
- 204 Ilyen körülmények között az egyes piacokon fennálló helyzet részletes leírása képezi a megtámadott határozatban érintett földrajzi piacok valós elemzését. A megtámadott határozat 35. preambulumbekzdését ezért úgy kell értelmezni, mint amely tartalmazza a varrat nélküli OCTG csövek földrajzi piacának meghatározását, ahogy annak rendes körülmények között, tisztán objektív kereskedelmi és gazdasági megfontolásokat tekintetbe véve léteznie kellene olyan jogellenes megállapodások hiányában, amelyek célja vagy hatása a piac mesterséges felosztása.

- 205 Ennek következtében el kell utasítani a Mannesmann azon érvelését, amely a Corus és az általa az OCTG csövek piacán elért alacsonyabb értékesítési arányokra hivatkozik, mivel az nem bír jelentőséggel. Még ha feltételezzük is azt, hogy az 1997-es közleményt kell alkalmazni, a brit piaci vagy legalábbis a közösségi piaci részesedéseket kellene figyelembe venni. A megtámadott határozatból, különösen a 68. és 113. preambulumbekkezdés adataiból az következik, hogy önmagában a mindegyik szállítási szerződésben félként részt vevő Corus piaci részesedése mind a brit, mind a közösségi piacon sokkal magasabb volt, mint az 1997-es közleményben rögzített küszöb, legyen az a vertikális megállapodásokra alkalmazandó 10%-os vagy a horizontális megállapodásokra alkalmazandó 5%-os piaci részesedés. Ebből egyértelműen kitűnik, hogy a kérdéses szerződések nem tekinthetők az 1997-es közlemény értelmében vett csekély jelentőségű megállapodásoknak.
- 206 A fent elmondottakra tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság helyesen döntött úgy a megtámadott határozatban, hogy a szállítási szerződések megvalósítják a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértést, és így a jogilag megkövetelt módon állapította meg annak fennállását. Célszerű megjegyezni azt is, hogy a Bizottság által figyelembe vett kiegészítő bizonyítékok megerősítik azon megközelítésének helyességét, miszerint e szerződések a szabvány menetes OCTG csövek piacát érintő, szélesebb körű közös üzleti stratégia részét képezik.

A bírság összegének csökkentésére irányuló kérelemről

A bírság kiszámításának szabályairól

A felek érvei

- 207 A Mannesmann előzetesen azt kifogásolja, hogy a Bizottság helytelenül alkalmazta a bírság összegének meghatározására vonatkozó szabályokat, azaz a 17. rendelet

15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatást (HL 1998. C 9., 3. o., a továbbiakban: bírságkiszabási iránymutatás), és az engedékenységi közleményt. Ezzel kapcsolatban hivatkozik a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlatára is, amely számára jogos feltevéseket alakított ki a Bizottságnak a bírság kiszámításához használt módszerével és a bírság szintjével kapcsolatban.

208 Válaszában a felperes hozzáteszi, hogy a megtámadott határozat nem hivatkozik kifejezetten a fent említett iránymutatásra, és ezért nem elégíti ki az EK 253. cikkben foglalt indokolási követelményeket. A Mannesmann szerint, ha a bírságkiszabási iránymutatás nem lenne alkalmazandó a jelen ügyben, a Bizottságnak a korábbi határozathozatali gyakorlatát kellett volna követnie, és a bírság összegét a Mannesmann-nak az érintett piacon megvalósított forgalma alapján kellett volna megállapítania. Döntésének kifejezett megindokolása hiányában a Bizottságnak nem volt joga eltérni korábbi határozathozatali gyakorlatától. Továbbá ha kiderül, hogy a Bizottság hallgatólagosan mégis alkalmazta a bírságkiszabási iránymutatást a bírság kiszámításakor, a Mannesmann úgy ítéli meg, hogy az EK 253. cikket akkor sem tartotta tiszteletben. Ilyen esetben ugyanis a Bizottság köteles leírni a határozatban a bírság összegének meghatározásakor figyelembe vett tényezőket (a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 4725. és azt követő pontjai; az Elsőfokú Bíróság T-347/94. sz., Mayr-Melnhof kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-1751. o.] 283. pontja).

209 A Bizottság azzal válaszol, hogy a felperes érvelése, amelyet először válaszában fejtett ki, a bírságkiszabási iránymutatást megelőző határozathozatali gyakorlatának feltételezett megsértésére vonatkozik. Ez új jogalapot képez, mivel a Mannesmann érvelését kezdetben csak a bírságkiszabási iránymutatás megsértésére alapította. E jogalap az eljárási szabályzat 48. cikkének 2. §-a alapján elfogadhatatlan. A megtámadott határozat indokolását illetően a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az megfelel a Bíróság C-279/98. P. sz., Cascades kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítéletének (EBHT 2000., I-9693. o.) 44. és azt követő pontjaiban foglalt követelményeknek. A Bizottság leírta álláspontját a jogsértés súlyáról (a megtámadott határozat 159–165. preambulumbekkezdése), időtartamáról (a megtámadott határozat 166. preambulumbekkezdése), valamint az enyhítő

körülmények fennállásáról (a megtámadott határozat 169. preambulumbekzdése) és az engedékenységi közlemény alkalmazásáról (a megtámadott határozat 174. preambulumbekzdése). Végül a Bizottság szerint a megtámadott határozat összhangban van a bírágkiszabási iránymutatással.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 210 Megsemmisítés iránti kereset keretében valamely közösségi jogi aktus indokolásának hiányára vagy nem megfelelő voltára alapított jogalap – az érdemi jogalapokkal ellentétben – eljárágatló okokon alapuló jogalapot képez, és mint ilyet, a közösségi bíróságnak hivatalból kell felhoznia, és következésképpen azokra a felek az eljárás bármely szakaszában hivatkozhatnak (lásd ilyen értelemben az Elsőfokú Bíróság T-45/98. és T-47/98. sz., Krupp Thyssen Stainless és Acciai speciali Terni kontra Bizottság ügyben 2001. december 13-án hozott ítéletének [EBHT 2001., II-3757. o.] 125. pontját). Ezért az a körülmény, hogy a Mannesmann a bírág kiszámítására vonatkozó indokolási kötelezettség megsértését kifogásoló jogalapot először a válaszban terjesztette elő, nem jár azzal a következménnyel, hogy azt az Elsőfokú Bíróság nem vizsgálhatja meg a jelen ügyben.
- 211 Ezzel kapcsolatban az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettséget az eset körülményeire tekintettel kell értékelni, különösen a jogi aktus tartalmára, az előterjesztett jogalapok jellegére, az aktus címzettjei vagy más olyan felek magyarázathoz füződő érdekeltségére, akiket az közvetlenül és személyesen érint (a Bíróság C-56/93. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1996. február 29-én hozott ítéletének [EBHT 1996., I-723. o.] 86. pontja, és a Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet [hivatkozás a 126. pontban] 63. pontja). Az indokolásnak nem kell részleteznie az összes releváns ténybeli és jogi elemet, mivel annak megítéléséhez, hogy a jogi aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek, nemcsak a szövegét, hanem összefüggéseit, valamint a kérdéses témát szabályozó összes jogszabályt figyelembe kell venni (a Petrotub és Republica kontra Tanács ítélet [hivatkozás a 72. pontban] 81. pontja).

- 212 Bár a Bizottság mérlegelési jogkörrel rendelkezik a bírság összegének meghatározásában (az Elsőfokú Bíróság T-150/89. sz., Martinelli kontra Bizottság ügyben 1995. április 6-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1165. o.] 59. pontja; valamint analógia útján az Elsőfokú Bíróság T-229/94. sz., Deutsche Bahn kontra Bizottság ügyben 1997. október 21-én hozott ítéletének [EBHT 1997., II-1689. o.] 127. pontja), rá kell mutatni, hogy a Bizottság nem térhet el a saját maga számára rögzített szabályoktól (lásd a Hercules Chemicals kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 44. pontban] 53. pontját, amelyet a Bíróság megerősített az ellene előterjesztett fellebbezés keretében, a C-51/92. sz., Hercules Chemicals kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-én hozott ítéletében [EBHT 1999., I-4235. o.], és lásd az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). A Bizottságnak tehát a bírság meghatározásakor tekintetbe kell vennie a bírságkiszabási iránymutatást, különösen az iránymutatás szerinti kötelező elemeket.
- 213 A jelen ügyben a megtámadott határozat 156–175. preambulumbekzdésének olvasatából világosan kitűnik, hogy a Bizottság a bírságkiszabási iránymutatásban foglalt számítási módszert alkalmazta, amint arra egyébként is köteles volt, összhangban az előző pontban idézett ítélkezési gyakorlattal. Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a bírságkiszabási iránymutatásra való kifejezett hivatkozás hiánya nem teszi jogszerűtlenné a megtámadott határozatot az indokolási kötelezettség megsértése miatt. Az ilyen hivatkozás ugyanis csak arra szolgált volna, hogy megerősítse azt a tényt, amelynek a fent kifejtett jogi összefüggésekre tekintettel a Mannesmann számára mindenképpen egyértelműnek kellett volna lennie.
- 214 Következésképpen az ezzel kapcsolatban előterjesztett, az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó jogalapot el kell utasítani.
- 215 Ami a Mannesmann-nak a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlatára és az abból eredő jogi feltevésekre vonatkozó jogalapját illeti, először is meg kell állapítani, hogy az elfogadható, mivel azt – bár meglehetősen röviden – már a keresetlevelében, mégpedig annak a jogsértés súlyával kapcsolatos érvelést leíró 74. pontjában előterjesztette. Ezért a válaszban szereplő, e kérdés kapcsán előterjesztett érvelés e jogalap kiterjesztésének tekintendő.

- 216 Ezután emlékeztetni kell arra, ami ezen érvelés érdemét illeti – a Bizottságra a 17. rendelet által ruházott mérlegelési jogkörre tekintettel (lásd ezzel kapcsolatban fent a 212. pontban) –, hogy ha a Bizottság a bírságösszeg kiszámításának új módszerét vezeti be, amely bizonyos esetekben a 17. rendelet által rögzített maximum túllépése nélkül a bírság szintjének növekedését vonhatja maga után, az nem tekinthető a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése által jogilag szabályozott bírságok visszaható hatályú felemelésének (lásd, bár a fellebbezés folyamatban van ellene, az Elsőfokú Bíróság T-23/99. sz., LR AF 1998 kontra Bizottság ügyben 2002. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-1705. o.] 235. pontját).
- 217 Következésképpen nem érdemleges arra hivatkozni, hogy a bírság összegének a bírságkiszabási iránymutatásban leírt módszer szerinti számítása alapján a Bizottság magasabb bírságot szabhat ki, mint korábbi gyakorlata alapján, különösen azért, hogy a vállalkozások mérete közötti különbségeket nem veszi mindig figyelembe. A Bizottság ugyanis mérlegelési jogkörrel rendelkezik a bírság megállapítására azzal a céllal, hogy a vállalkozások magatartását a versenyszabályok tiszteletben tartása irányába befolyásolja (lásd fent a 212. pontban, és az Elsőfokú Bíróság T-49/95. sz. Van Megen Sports kontra Bizottság ügyben 1996. december 11-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-1799. o.] 53. pontjában). Ezenkívül az a tény, hogy a Bizottság a múltban bizonyos mértékű bírságot szabott ki meghatározott típusú jogsértések esetén, nem akadályozhatja meg abban, hogy a 17. rendeletben előírt korlátok között e mértéket megemelje, ha az a közösségi versenypolitika végrehajtása érdekében szükséges (a Musique diffusion française és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 96. pontban] 109. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-12/89. sz., Solvay kontra Bizottság ügyben 1992. március 10-én hozott ítéletének [EBHT 1992., II-907. o.] 309. pontja és a T-304/94. sz., Europa Carton kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-869. o.] 89. pontja). A közösségi versenyszabályok hatáson alkalmazása valójában megköveteli, hogy a Bizottság a bírság szintjét mindenkor e politika igényeihez igazítsa (a Musique diffusion française és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 96. pontban] 109. pontja, és LR AF 1998 kontra Bizottság ítélet [lásd fent a 216. pontban] 236. és 237. pontja).
- 218 A fent elmondottakból következik, hogy a Mannesmann nem hivatkozhat a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlatára, és ezért e jogalapot el kell utasítani.

A felperesre kiszabott bírság összegének meghatározásáról

- 219 A Mannesmann ezt követően négy fő kifogást terjeszt elő a rá kirótt bírság összegének meghatározásával kapcsolatban.

A megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés súlyáról

— A felek érvei

- 220 A felperes először is vitatja a Bizottság értékelését a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés súlyáról. Azt állítja, hogy a jogsértés súlyát a piacra gyakorolt hatására tekintettel kell megállapítani (a bírságkiszabási iránymutatás 1. A. pontja). Még ha a kérdéses jogsértések a bírságkiszabási iránymutatás értelmében „különösen súlyosnak” is tekinthetők, a Mannesmann kifogásolja, hogy a Bizottság súlyosító körülményként vette figyelembe azok piacra kifejtett hatását.
- 221 A felperes úgy ítéli meg, jogilag megkövetelt módon már bizonyította, hogy a megtámadott határozat 1. és 2. cikkében foglalt jogsértések nem valósultak meg. A rá kiszabott bírság összegének csökkentését kéri legalább olyan mértékben, amennyiben a Bizottság úgy vélte, hogy a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértés hátrányosan befolyásolta a versenyt.
- 222 A Bizottság túllépte mérlegelési jogkörét azáltal, hogy a bírság alapösszegének meghatározásakor nem vette figyelembe a kérdéses vállalkozások méretét, illetve az érintett piacon elért forgalmát. A méltányosság és az arányosság elve pedig

megköveteli, hogy ne kezeljenek minden vállalkozást azonos módon, hanem magatartásukat olyan büntetéssel kell sújtani, amely tükrözi egyéni szerepüket vagy a jogsértés hatását. Bizonyos mértékű „osztó” igazságosságot is kell biztosítani a nagy vállalkozások számára, amint azt a bírság felső összegének a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése szerinti, a vállalkozás forgalma 10%-ának megfelelő rögzítése is mutatja.

- 223 A Bizottság azáltal is túllépte mérlegelési jogkörét, hogy külön bírságot szabott ki rá a Vallourecnek betudható jogsértés miatt, mivel a Mannesmann irányítást szerzett felette. A Bizottságnak egységes bírságot kellett volna kiszabnia a Mannesmannra, figyelembe véve leányvállalata, a Vallourec jogsértő tevékenységét. Mivel a Bizottság nem így járt el, megsértette az egyenlő bánásmód elvét, és visszaélt hatáskörével.
- 224 A Bizottság fenntartja, hogy az Európa–Japán klub keretében a nemzeti piacok tiszteletben tartását célzó megállapodás természeténél fogva különösen súlyos jogsértést valósít meg (a megtámadott határozat 161. preambulumbekzdése).
- 225 Mivel a 2. cikkben megállapított jogsértés nem eredményezte külön bírság kiszabását, az e jogsértés versenykorlátozó hatásának hiányára alapított kifogások nem érdemlegesek.
- 226 Ezenkívül a Bizottság arra hivatkozik, hogy a Mannesmann, a Vallourec és a Dalmine nagy méretű vállalkozásoknak tekintendők (lásd a kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló, 1996. április 3-i 96/280/EK bizottsági ajánlást [HL L 107., 4. o.]). A bírságnak a 17. rendeletben rögzített felső összege nem követeli meg, hogy a Bizottság megkülönböztesse a nagyméretű vállalkozásokat a bírság alapösszegének kiszámításakor.

227 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a Mannesmann 1997-ben szerzett irányítást a Vallourec felett. E két vállalkozás a jogsértés teljes időtartama alatt egymástól független volt, és a Bizottság külön bírságot szabott ki rájuk. Ha a Bizottságnak csökkentenie kellene a bírság összegét arra tekintettel, hogy a kartellben részt vevő vállalkozások annak felfedése után összeolvadnak, a bírság elrettentő ereje jelentősen mérséklődne.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

228 Először is fontos megállapítani, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottság 1000-tól 1 000 000 euróig terjedő bírságot szabhat ki, amely megnövelhető a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások megelőző éves üzleti forgalmának 10%-áig. E rendelkezés azt is előírja, hogy a bírság összegének megállapításakor a jogsértés súlyát és időtartamát is figyelembe kell venni.

229 A Mannesmann állításával szemben sem a 17. rendelet, sem az ítélkezési gyakorlat, sem a bírságkiszabási iránymutatás nem írja elő, hogy a bírság összegét közvetlenül az érintett piac méretére való tekintettel kell meghatározni, ez csak egy tényező a többi között. A 17. rendelet alapján, az ítélkezési gyakorlat értelmezésében valamely vállalkozásra a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírság összegének – annak egészét tekintve, különös tekintettel annak súlyára – arányosnak kell lennie a jogsértéssel (lásd ilyen értelemben az Elsőfokú Bíróság T-83/91. sz., Tetra Pak kontra Bizottság ügyben 1994. október 6-án hozott ítéletének [EBHT 1994., II-755. o.] 240. pontját és hasonlóképpen a Deutsche Bahn kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 212. pontban] 127. pontját). Amint azt a Bíróság a Musique diffusion française kontra Bizottság ítéletének (hivatkozás a 96. pontban) 120. pontjában megerősítette, a jogsértés súlyát számos tényező figyelembevételével kell értékelni, amelyek jellege és jelentősége a kérdéses jogsértés típusa és egyedi körülményei szerint változik (lásd hasonlóképpen a fent hivatkozott Deutsche Bahn kontra Bizottság ítélet 127. pontját).

- 230 Ezen túlmenően meg kell jegyezni, hogy bár a Bizottság a megtámadott határozatban nem hivatkozott kifejezetten a bírságkiszabási iránymutatásra, a megtámadott határozat címzettjeire kiszabott bírság összegét a bírságkiszabási iránymutatásban előírt, saját magára nézve kötelező módszer alkalmazásával határozta meg (lásd fent a 212. pontban).
- 231 Amint azt az Elsőfokú Bíróság fent megállapította, bár a Bizottság mérlegelési jogkört élvez a bírság összegének meghatározásában, nem térhet el a saját maga számára rögzített szabályoktól (lásd fent a 212. pontban és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). A Bizottságnak tehát a bírság meghatározásakor ténylegesen tekintetbe kell vennie a bírságkiszabási iránymutatást, különösen az iránymutatás szerinti kötelező elemeket. Mindazonáltal a Bizottság által gyakorolt mérlegelési jogkör és az azzal kapcsolatban meghatározott korlátok nem kötik a közösségi bíróságot korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlásában.
- 232 Ezzel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a bírságkiszabási iránymutatás 1.A. pontja értelmében „a jogsértés súlyosságának megállapításánál figyelembe kell venni a jogsértés jellegét, a piacra gyakorolt tényleges hatását, ha ez a hatás mérhető, valamint az érintett földrajzi piac méretét”. A megtámadott határozat 150. preambulumbeközlésében a Bizottság azt állítja, hogy a jogsértés súlyosságának megállapításakor ugyanezen három tényezőt vette figyelembe.
- 233 Ezzel ellentétben a Bizottság a megtámadott határozat 161. preambulumbeközlésében alapvetően a vállalkozások jogsértő magatartásának jellegére támaszkodott azon következtetésének alátámasztására, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés „különösen súlyos” volt. Ennek kapcsán a szankcionált piacfelosztó megállapodás súlyosan versenyellenes természetére, az egységes piac zavartalan működésének megzavarására, a jogellenes magatartás szándékos jellegére és a

versenykorlátozás céljából megalkotott rendszer intézményes jellegére utal. A Bizottság ugyanebben a preambulumbekkezdésben tekintetbe vette azt is, hogy „a négy kérdéses tagállam a varrat nélküli OCTG [csövek és a csővezetékek] közösségi fogyasztásának legnagyobb részét képviselik, és így kiterjedt földrajzi piacot képeznek”.

- 234 A Bizottság viszont a megtámadott határozat 160. preambulumbekkezdésében azt állapította meg, hogy „a jogsértés tényleges hatása a piacon korlátozott volt”, mivel az általa érintett két termék, azaz a szabvány menetes OCTG csövek és az egyedileg gyártott csővezetékek a varrat nélküli OCTG csövek és a csővezetékek közösségi fogyasztásának csupán 19%-át teszik ki, és mivel a hegesztett csövek a technológiai fejlődésnek köszönhetően ma már kielégítik a varrat nélküli csövek iránti kereslet egy részét.
- 235 A megtámadott határozat 162. preambulumbekkezdésében a Bizottság – miután a 161. preambulumbekkezdésben leírt tényezők alapján „különösen súlyosnak” minősítette a jogsértést – figyelembe vette, hogy a megtámadott határozat címzettjei viszonylag keveset értékesítettek a kérdéses termékekből az érintett négy tagállamban (évi 73 millió euro értékben). Az érintett piac méretére tett utalás megfelel a megtámadott határozat 160. preambulumbekkezdésében leírt megállapításnak, miszerint a jogsértésnek a piacra gyakorolt tényleges hatása korlátozott volt. A Bizottság ezért úgy döntött, hogy a jogsértés súlya alapján meghatározott összeget 10 millió euróban rögzíti. Márpedig a bírságkiszabási iránymutatás különösen súlyos jogsértés esetén elvileg „20 millió [euro] feletti” bírságösszeget ír elő.
- 236 Meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság fent elemzett megközelítése jogellenes-e a Mannesmann által ellene előterjesztett érvelésre tekintettel.
- 237 Elsőként a Mannesmann azon érvelését kell megvizsgálni, amelynek alapja a megtámadott határozat 2. cikkében megállapított jogsértés versenykorlátozó hatásának hiánya.

- 238 Ezzel kapcsolatban a Bizottság mind a megtámadott határozat 164. preambulumbekzdésében, mind az Elsőfokú Bíróság előtt egyértelműen rámutatott arra, hogy e jogsértésre nézve nem szabott ki további bírságot.
- 239 Amint azt az Elsőfokú Bíróság a JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítéletében (hivatkozás a 102. pontban) megállapította, a Bizottság megsértette az egyenlő bánásmód általános közösségi jogi elvét azáltal, hogy az európai termelőkre kiszabott bírság megállapításakor nem vette figyelembe a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértést. A Bizottság azonban a T-44/00., a T-48/00. és a T-50/00. sz. ügyekben nem kérte, hogy az Elsőfokú Bíróság emelje meg az európai termelőkre kiszabott bírság összegét, ezért az egyenlőtlen bánásmód orvoslásának legmegfelelőbb módja az volt, hogy az Elsőfokú Bíróság az európai felperesekre kiszabott bírság összegének megemelése helyett csökkentette az egyes japán felperesekre kiszabott bírságot (a JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 102. pontban] 574–579. pontja).
- 240 Mivel a Mannesmannra kiszabott bírság kiszámításakor sem a Bizottság, sem az Elsőfokú Bíróság nem vette figyelembe a megtámadott határozat 2. cikkében foglalt jogsértést, az e vállalkozás által ezzel kapcsolatban előterjesztett érvelés téves előfeltételezésen alapul, és ezért azt el kell utasítani.
- 241 Ami ezután a Mannesmann azon érvelését illeti, miszerint a bírságkiszabási iránymutatás értelmében a Bizottság a bírság kiszámításakor köteles tekintetbe venni a jogsértésnek a piacra gyakorolt hatását, meg kell jegyezni, hogy a megtámadott határozatban figyelembe vette e tényezőt a határozat 1. cikkében megállapított jogsértés kapcsán. Meg kell állapítani, hogy a jogsértés súlyára tekintettel meghatározott összegnek a „különösen súlyos” jogsértés esetén általában alkalmazott legkisebb összeg 50%-ára történő csökkentése (lásd fent a 235. pontban) a jelen ügyben megfelelően figyelembe veszi a jogsértésnek a piacra gyakorolt korlátozott hatását.

- 242 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra is, hogy a versenyügyekben kiszabott bírság célja az elrettentő erő biztosítása (lásd e tekintetben a bírságkiszabási iránymutatás I.A. pontjának negyedik bekezdését). Következésképpen a megtámadott határozat címzettjeinek nagy mérete miatt (lásd a megtámadott határozat 165. preambulumbekkezdésében, és lent a 243. és azt követő pontokban) a jogsértés súlyára tekintettel meghatározott összegnek a jelentősen nagyobb mértékű csökkentése megfosztotta volna a bírságot elrettentő hatásától.
- 243 Ami a Mannesmann azon érvelését illeti, miszerint a Bizottság jogszerűtlenül vélte úgy, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértésnek az érintett piacokra gyakorolt hatása súlyosító körülményt képez a jelen ügyben, elegendő azt megállapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban nem talált súlyosító körülményt. Tehát ezen érvelést el kell utasítani.
- 244 Ami a Mannesmann azon érvelését illeti, miszerint a bírság összegének meghatározásakor a Bizottságnak figyelembe kell vennie az egyes vállalkozások méretét és a jogsértésben való részvételüket, hangsúlyozni kell, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében szereplő, világméretű forgalomra való utalás (lásd fent a 228. pontban) csak a Bizottság által kiszabható bírság felső határának kiszámításakor lényeges (lásd a bírságkiszabási iránymutatás első bekezdését és a Musique diffusion française és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 96. pontban] 119. pontját), és nem jelenti azt, hogy szigorú arányosságnak kell fennállnia az egyes vállalkozások mérete és a rájuk kiszabott bírság között (lásd még fent a 227. pontban).
- 245 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a jelen esetben alkalmazandó (lásd fent a 230. pontban) bírságkiszabási iránymutatás I.A. pontjának hatodik bekezdése szerint „néhány esetben szükségessé válhat a három kategórián belül meghatározott

összegek súlyozása annak figyelembevétele érdekében, hogy az egyes vállalkozások jogsértő magatartása milyen súlyú, és ebből következően milyen tényleges hatást gyakorol a versenyre”. E bekezdés szerint ez a megközelítés különösen akkor alkalmazandó, „ha az azonos típusú jogsértéseket elkövető vállalkozások mérete között jelentős különbség áll fenn”.

246 A bírságkiszabási iránymutatásban használt „néhány esetben” és „különösen” kifejezésekből viszont kitűnik, hogy az egyes vállalkozások méretei szerinti súlyozás nem állandó része annak a számításnak, amelyet a Bizottság magára nézve kötelezővé tett, hanem olyan rugalmassági lehetőség, amelyet saját maga részére nyújt olyan esetekre, amikor szükség van rá. Ezzel összefüggésben hivatkozni kell az ítélkezési gyakorlatra, amely szerint a Bizottság mérlegelési jogkörrel rendelkezik, hogy az ügy körülményeire tekintettel bizonyos tényezőket figyelembe vesz-e a kiszabni szándékozott bírság összegének meghatározásakor; vagy sem (lásd ilyen értelemben a Bíróság C-137/95. P. sz., SPO és társai kontra Bizottság ügyben 1996. március 25-én hozott végzésének [EBHT 1996., I-1611. o.] 54. pontját; a Ferriere Nord kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 108. pontban] 32–33. pontját; a C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P.–C-252/99. P. és C-254/99. P. sz., Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ügyben 2002. október 15-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-8375. o.] 465. pontját; és az Elsőfokú Bíróság T-309/94. sz., KNP BT kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-1007. o.] 68. pontját).

247 A bírságkiszabási iránymutatás 1.A. pontja hatodik bekezdésének szövege alapján meg kell állapítani, hogy a Bizottság megőrzött bizonyos mérlegelési jogkört azzal kapcsolatban, hogy súlyozza-e a bírságot az egyes vállalkozások méretei szerint. A Bizottság nem köteles úgy megállapítani a bírság összegét, hogy annak összege tükrözze a vállalkozások teljes üzleti forgalma közötti különbségeket, ha ugyanazon jogsértésben részt vevő több vállalkozásra szab ki bírságot (lásd ilyen értelemben, bár a fellebbezés folyamatban van ellene, az Elsőfokú Bíróság LR AF 1998 kontra Bizottság ítéletének [hivatkozás a 216. pontban] 278. pontját, és az Elsőfokú Bíróság T-213/00. sz., CMA CGM és társai kontra Bizottság ügyben 2003. március 19-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-913] 385. pontját).

- 248 A jelen esetben a Bizottság a megtámadott határozat 165. preambulumbekkezdésében úgy találta, hogy a megtámadott határozat címzettjei nagyméretű vállalkozások voltak, így nem kell különbséget tenni a kiszabott bírságösszegek között.
- 249 Ezzel kapcsolatban a Bizottság ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy a Mannesmann nem kis- vagy középvállalkozás, amit ez utóbbi nem is vitatott. A megtámadott határozat elfogadásának időpontjában alkalmazandó 96/280 ajánlás előírja, hogy az ilyen vállalkozások 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak, és éves forgalmuk nem haladja meg a 40 millió eurót, vagy éves mérlegfőösszegük nem haladja meg a 27 millió eurót. A mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló, 2003/361/EK 2003. május 6-i bizottsági ajánlás (HL L 124., 36. o.), e két küszöböt felemelte 50 millió, illetve 43 millió euróra.
- 250 Bár az Elsőfokú Bíróságnak nem állnak rendelkezésére a Mannesmann alkalmazottainak számára és a vállalat mérlegfőösszegére vonatkozó adatok, meg kell állapítani, hogy a Mannesmann 2321 millió eurós forgalma 1998-ban (lásd a megtámadott határozat 13. preambulumbekkezdését) négyszer annyi volt, mint a bizottsági ajánlásokban szereplő feltétel. Következésképpen meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróságnak benyújtott adatok alapján a Bizottság nem tévedett a megtámadott határozat 165. preambulumbekkezdésében szereplő állításával, miszerint e vállalkozás nagyméretű volt.
- 251 Ami a Mannesmann jogsértésben való szerepét illeti, meg kell jegyezni, hogy annak a piacfelosztó megállapodásban való részvétele abból következik, hogy vállalta, nem értékesíti a kérdéses termékeket más piacokon. Minden termelő ugyanezt a vállalást tette, vagyis azt, hogy nem értékesítenek szabvány menetes OCTG csöveket és csővezetékeket az Európa–Japán klub többi tagjának hazai piacán. Márpedig, amint az a fenti 233. pontból kitűnik, a Bizottság a vállalat súlyosan versenyellenes jellegére támaszkodott azon következtetésének alátámasztására, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés „különösen súlyos” volt.

- 252 Mivel a Mannesmann volt az Európa–Japán klub egyetlen német tagja, meg kell jegyezni, hogy jelenléte elegendő volt ahhoz, hogy a versenykorlátozó megállapodás alkalmazását kiterjesszék a Közösség egyik tagállamának területére. Annak vállalásával, hogy nem értékesíti csöveit a Közösség másik három, a megállapodásban érintett tagállamának piacán, a Mannesmann hozzájárult a tényleges vagy potenciális versenynek az e piacokon való csökkentéséhez. A klub találkozói való részvételével elvben csatlakozott, vagy legalábbis azt a benyomást keltette a többi résztvevőben, hogy csatlakozik az e találkozókra megkötött versenykorlátozó megállapodás tartalmához. Az aktából, különösen a megtámadott határozat 68. preambulumbekkezdésében szereplő táblázatban lévő adatokból kiderül, hogy a kartell által célként kitűzött piacfelosztás – legalábbis bizonyos mértékig – megvalósult a gyakorlatban, és hogy szükségszerűen tényleges hatást gyakorolt e közösségi piacokon való verseny feltételeire. Ezért meg kell állapítani, hogy a Mannesmann jogsértésben való részvétele nem elhanyagolható hatással volt a közösségi piacra.
- 253 Mivel a Bizottság a megtámadott határozatban úgy találta, hogy mindegyik japán felperes nagyméretű vállalkozás volt (lásd fent a 248. pontban), és mivel általános jelleggel figyelembe vette a jogsértésnek a piacra gyakorolt viszonylag korlátozott hatását (lásd fent a 235. és 241. pontban), a Mannesmann érvelése nem elegendő annak bemutatására, hogy a Bizottság a jelen esetben túllépte mérlegelési jogkörét azáltal, hogy nem alkalmazta a bírságkiszabási iránymutatás 1.A. pontjának hatodik bekezdését.
- 254 Végül, ami a Mannesmann azon érvelését illeti, miszerint a Bizottság két külön bírságot szabott ki rá és a Vallourecra, bár 1997-ben egyesítették csőtermelési tevékenységüket (lásd a megtámadott határozat 12. és 15. preambulumbekkezdését), meg kell állapítani, hogy a jogsértésért való felelősség főszabály szerint a kérdéses vállalkozást a jogsértés elkövetésekor vezető jogi vagy természetes személyre hárul még akkor is, ha a jogsértést megállapító határozat elfogadásakor valamely más személy válik felelőssé a vállalkozás működtetéséért (Krupp Thyssen Stainless és Acciai speciali Terni kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 210. pontban] 57. pontja).

Nem ez a helyzet áll fenn azonban, ha a vállalkozás működtetéséért immár felelős személy nyilatkozik arról, hogy átvállalja a felelősséget az elődjének betudható magatartásért (a fent idézett Krupp Thyssen Stainless és Acciai speciali Terni kontra Bizottság ítélet 62. pontja).

255 Meg kell jegyezni, hogy a jelen ügyben a Mannesmann volt az a jogi személy, amely a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértésben részt vevő vállalkozást irányította e jogsértés időtartama alatt, és hogy a Vallourec volt az a jogi személy, amely ugyanabban az időben az előbbitől független, ugyanabban a jogsértésben szintén részt vevő másik vállalkozást irányított. Nincs arra utalás az aktában, hogy a Mannesmann, a Vallourec vagy valamelyik leányvállalatuk a jelen ügyben hivatalos nyilatkozattal átvállalta volna a felelősséget. Mindenesetre az előbbi pontban leírt szabályból nem vonható le az a következtetés, hogy ha a nyilatkozatot tevő önállóan szintén részt vett a jogsértésben, akkor őt egyetlen olyan bírsággal kellene sújtani, amely kisebb, mint az önálló vállalkozásokra kiszabott két bírság összege lenne.

256 A fent elmondottakból következik, hogy a Mannesmann fent összegzett érvelése nem indokolja a bírság összegének a jelen eljárásban való csökkentését.

Az időtartamról

— A felek érvei

257 A Mannesmann vitatja a Bizottságnak a jogsértés időtartamára vonatkozó álláspontját. Bár az Európa–Japán klub találkozói 1977-ben kezdődtek, és 1995-ben szűntek meg, a jogsértés időtartama öt évre korlátozódik (1990-től 1995-ig) a Bizottság és a japán hatóságok által kötött, az export önkéntes korlátozásáról szóló

megállapodás miatt (a megtámadott határozat 108. preambulumbekzdése). A Mannesmann azt kifogásolja, hogy a Bizottság nem vette figyelembe az önkorlátozási szerződéseknek a Bizottság és a Japán Ipari és Külkereskedelmi Minisztérium közötti, 1989. december 28-i megállapodás alapján 1990. december 31-ig történő meghosszabbítását. A Mannesmann szerint ebből az következik, hogy a rá kiszabott bírság alapösszege, amelyet a Bizottság 10 millió euróban határozott meg, a jogsértés időtartama miatt csak 40%-kal (évi 10%-kal) növelhető. Következésképpen a jogsértés időtartama az alapösszeg csupán négy millió euróval történő megemelését indokolja. A Mannesmann ezért azt kéri az Elsőfokú Bíróságtól, hogy a bírság összegét egy millió euróval csökkentse.

- 258 A Bizottság vitatja e kifogásokat, amelyeket megalapozatlannak vél. A felperes nem terjesztett elő semmiféle bizonyítékot azon állításának alátámasztására, hogy a japán kormánnyal kötött önkorlátozási szerződések 1990. december 31-ig tartottak.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 259 A jogsértés időtartamával kapcsolatban először is meg kell jegyezni, hogy a Bizottság a megtámadott határozat 108. preambulumbekzdésében azt írta le, hogy a jogsértés kezdő időpontjaként meghatározhatta volna az 1977-es évet, de az önkorlátozási szerződések miatt nem tette. A megtámadott határozat 1. cikkében a jogsértés fennállását 1990-től állapította meg. Meg kell jegyezni, hogy ezen állásponttal a Bizottság engedményt tett a megtámadott határozat címzettjei számára.
- 260 Fontos megállapítani, hogy egyik fél sem állította az Elsőfokú Bíróság előtt, hogy ezen engedményt a jelen ügyben meg kell változtatni. Ebből az következik, hogy az Elsőfokú Bíróság vizsgálata nem irányulhat ezen engedmény jogszerűségének vagy célszerűségének a felülvizsgálatára, hanem csak arra a kérdésre, hogy a Bizottság

helyesen alkalmazta-e az engedményt ebben az ügyben, amikor azt kifejezetten megtette a megtámadott határozat indokolásában. Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy a Bizottságnak pontos és ellentmondásmentes bizonyítékot kell szolgáltatnia azon szilárd meggyőződésének alátámasztására, hogy az állítólagos jogsértés megtörtént, mivel a jogsértés fennállásával, így annak időtartamával kapcsolatos bizonyítási teher rá hárul. (a Bíróság 29/83. és 30/83. sz., CRAM és Rheinzink kontra Bizottság ügyekben 1984. március 28-án hozott ítéletének [EBHT 1984., 1679. o.] 20. pontja; a C-89/85., C-104/85., C-114/85., C-116/85., C-117/85. és C-125/85–C-129/85. sz., Ahlström Osakeyhtiö és társai kontra Bizottság, ún. „Woodpulp II”-ügyben 1993. március 31-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-1307. o.] 127. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-68/89., T-77/89. és T-78/89. sz., SIV. és társai kontra Bizottság ügyekben 1992. március 10-én hozott ítéletének [EBHT 1992., II-1403. o.] különösen 193–195., 198–202., 205–210., 220–232., 249–250. és 322–328. pontja; és az Elsőfokú Bíróság T-62/98. sz., Volkswagen kontra Bizottság ügyben 2000. július 6-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-2707. o.] 43. és 72. pontja).

261 A fent leírt engedmény így az önkorlátozási szerződések megszűnését teszi döntő tényezőnek annak meghatározásához, hogy a jogsértés 1990-ben fennállt-e. Mivel a kérdéses megállapodásokat nemzetközi szinten, a Japán Ipari és Külkereskedelmi Minisztérium (MITI) által képviselt japán kormány és a Bizottság által képviselt Közösség között kötötték meg, meg kell állapítani, hogy a Bizottságnak a gondos ügyintézés elvének megfelelően meg kellett volna őriznie azon iratokat, amelyek igazolják e megállapodások megszűnésének időpontját. Ennélfogva ezen iratokat be kellett volna tudnia mutatni az Elsőfokú Bíróság előtt. Ennek ellenére a Bizottság arról tájékoztatta az Elsőfokú Bíróságot, hogy kutatást végzett irattárában, de nem tud olyan dokumentumot benyújtani, amely tanúsítaná e megállapodás megszűnésének dátumát.

262 Bár általában a felperes nem ruházhatja át a bizonyítási terhet az alperesre olyan körülményekre hivatkozva, amelyeket nem tud igazolni, a jelen ügyben a bizonyítási teher fogalma nem alkalmazható a Bizottság javára az általa kötött nemzetközi megállapodások megszűnésének időpontját illetően. A Bizottság megmagyarázhatatlan képtelensége arra, hogy bizonyítékot szolgáltatson olyan körülményről, amely őt közvetlenül érinti, megfosztja az Elsőfokú Bíróságot attól, hogy a tények megfelelő ismeretében hozhasson ítéletet a megállapodások megszűnésének ideje vonatkozá-

sában. Ellentétes lenne a gondos igazságszolgáltatás elvével, ha a Bizottság képtelenségének következményeit a megtámadott határozat címzettjeinek kellene viselniük, akiknek – az alperes intézménnyel ellentétben – nem állt módjukban szolgáltatni a hiányzó bizonyítékot.

- 263 E körülmények között meg kell állapítani, hogy kivételesen a Bizottságnak kellett volna bizonyítékot szolgáltatni a megszűnéssel kapcsolatban. A Bizottság azonban nem szolgáltatott bizonyítékot arról, hogy mikor szüntek meg az önkorlátozási szerződések, sem a megtámadott határozatban, sem az Elsőfokú Bíróság előtt.
- 264 Mindenesetre a japán felperesek bizonyítékot szolgáltatottak arról, hogy az önkorlátozási szerződéseket – legalábbis japán szinten – 1990. december 31-ig meghosszabbították, ami alátámasztja a felperes megközelítését a jelen eljárásban (a JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 102. pontban] 345. pontja). Meg kell állapítani, hogy az olyan egyesített ügyekben, ahol a felek betekintettek az akta teljességébe, az Elsőfokú Bíróság hivatalból figyelembe veheti a párhuzamos ügyek aktáiban lévő bizonyítékokat (lásd ilyen értelemben az Elsőfokú Bíróság T-113/89. sz., Nefarma és Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf kontra Bizottság ügyben 1990. december 13-án hozott ítéletének [EBHT 1990., II-797. o.] 1. pontját, valamint a T-116/89. sz., Prodifarma és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének [EBHT 1990., II-843. o.] 1. pontját). Márpedig a jelen esetben az Elsőfokú Bíróságnak olyan, a szóbeli szakasz lefolytatása céljára egyesített ügyekben kell ítéletet hoznia, amelyek tárgya a jogsértést megállapító ugyanazon határozat, és amelyekben mindegyik felperes kérte a rájuk kiszabott bírság összegének módosítását. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság a jelen ügyben hivatalos tudomással bír a négy japán felperes által benyújtott bizonyítékokról.
- 265 Meg kell állapítani továbbá, hogy a Mannesmann nemcsak az 1. cikkben foglalt jogsértés kezdő időpontja és ennyiben a jogsértés időtartama kapcsán kérte az Elsőfokú Bíróságot a megtámadott határozat megsemmisítésére, hanem az időtartam csökkentését figyelembe veendő, a rá kiszabott bírság összegének mérséklésére is, az Elsőfokú Bíróságra a 17. rendelet 17. cikke által az

EK 229. cikkkel összhangban ruházott korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása keretében. E korlátlan felülvizsgálati jogkör következménye az, hogy ha az Elsőfokú Bíróság a Bizottság által kiszabott bírság összegének megváltoztatásával módosítja a megtámadott intézkedést, figyelembe kell vennie az összes releváns ténybeli körülményt (lásd ilyen értelemben a Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 246. pontban] 692. pontját). Ilyen körülmények között, és mivel mindegyik felperes kifogásolta, hogy a Bizottság 1990. január 1-jétől vette tekintetbe a jogsértést, nem lenne helyes, ha az Elsőfokú Bíróság a jelen ügy körülményei között egymástól elkülönítve értékelné az egyes felperesek helyzetét, azaz úgy, hogy kizárólag azokat a tényezőket veszi figyelembe, amelyekre a felperesek saját ügyükben hivatkoztak, azokat pedig, amelyekre a többi felperes vagy a Bizottság hivatkozott, figyelmen kívül hagyja.

266 Továbbá sem a Mannesmann, sem – különösképpen – a Bizottság nem állította, hogy 1991-ben az önkorlátozási szerződések még hatályban voltak.

267 Ilyen körülmények között a jelen eljárásban meg kell állapítani, hogy a Bizottság és a japán hatóságok által kötött önkorlátozási szerződések 1990 végéig hatályban maradtak.

268 A fent elmondottakból következik, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozatban tett engedményére tekintettel a határozat 1. cikkében foglalt jogsértés időtartamát egy évvel csökkenteni kell. Következésképpen a megtámadott határozat 1. cikkét meg kell semmisíteni annyiban, amennyiben megállapítja a Mannesmann terhére rótt jogsértés 1991. január 1-je előtti fennállását.

269 Ami a jogsértés megszűnésének időpontját illeti, meg kell jegyezni, hogy a Bizottság az Elsőfokú Bíróság kérdésére válaszolva megerősítette a tárgyaláson, hogy a megtámadott határozatban nem vette figyelembe az 1995-ös évet a bírság összegének számításakor. A Mannesmann nem kifogásolta az Elsőfokú Bíróság előtt a jogsértés végével kapcsolatos álláspontot.

- 270 A fent elmondottakból következik, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében megállapított jogsértés négy évig, 1991. január 1-jétől 1995. január 1-jéig tartott. Ezért a Mannesmannra kiszabott bírság összegét ennek megfelelően csökkenteni kell.

Az állítólagos enyhítő körülményekről

— A felek érvei

- 271 A Mannesmann kifogásolja, hogy a Bizottság nem vett figyelembe bizonyos enyhítő körülményeket, amelyek a bírság összegének csökkentését indokolták. Igaz ugyan, hogy a Bizottság enyhítő körülmény címén 10%-kal csökkentette az alapösszeget arra tekintettel, hogy az acélcsőágazat válságban volt. Azonban szerinte más körülmények a bírság összegének nagyobb mértékű csökkentését indokolják. A Mannesmann különösen arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt megállapodás nem fejtett ki hatást. Ezenkívül rámutat arra, hogy a kifogásolt magatartást megszüntette, amikor a Bizottság először beavatkozott. Végül a Mannesmann azzal érvel, hogy együttműködött a Bizottság vizsgálatában.
- 272 A Bizottság visszautasítja ezen állításokat. Úgy ítéli meg, hogy a kérdéses megállapodás hatásának hiányára alapított kifogás legfeljebb a Corusszal kötött szállítási szerződésre utalhat, amely a megtámadott határozat 2. cikkének tárgyát képezi. Mivel e cikkekre nézve nem szabott ki bírságot, az enyhítő körülményekre vonatkozó kérdés nem bír jelentőséggel. Egyebekben a Mannesmann-nak az együttműködéssel kapcsolatos állításai nem kellően bizonyítottak.

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

- 273 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügyben a Bizottság enyhítő körülmény címén 10%-kal csökkentette az alapösszeget arra tekintettel, hogy az acélcsőágazat a kérdéses időszakban válságban volt.
- 274 Ezután emlékeztetni kell arra, hogy a bírság összegének meghatározásakor a Bizottságnak eleget kell tennie a saját iránymutatásában foglaltaknak. A bírságkiszabási iránymutatás azonban nem írja elő, hogy a Bizottságnak mindig külön-külön figyelembe kell vennie annak 3. pontjában szereplő minden egyes enyhítő körülményt. Az „[e]nyhítő körülmények” című 3. pont előírja, hogy „[a]z alapösszeg olyan enyhítő körülmények hatására csökken, mint például: [...]”. Meg kell állapítani, hogy a bírságkiszabási iránymutatás 3. pontjában felsorolt körülmények kétségtelenül azok közé tartoznak, amelyeket a Bizottság adott esetben tekintetbe vehet, de nem köteles e címen automatikusan tovább csökkenteni a bírságot, ha valamely vállalkozás e körülmények fennállására utaló bizonyítékot terjeszt elő. Azt, hogy helyénvaló-e a bírság csökkentése enyhítő körülmény címén, a jelentőséggel bíró körülmények összessége alapján, átfogó értékeléssel kell megállapítani.
- 275 Ezzel összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a bírságkiszabási iránymutatás elfogadása előtti gyakorlat alapján a Bizottság bizonyos mértékű mérlegelési jogkörrel rendelkezik a bírság megállapításában, hogy az ügy körülményeinek függvényében bizonyos tényezőket figyelembe vegyen, másokat viszont nem (lásd ilyen értelemben az SPO és társai kontra Bizottság végzés [hivatkozás a 246. pontban] 54. pontját, a Ferriere Nord kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 246. pontban] 32. és 33. pontját, a Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 246. pontban] 465. pontját; lásd még ilyen értelemben a KNP BT kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 246. pontban] 68. pontját). Mivel a bírságkiszabási iránymutatásból hiányzik az az előírás, hogy a Bizottság köteles figyelembe venni az enyhítő körülményeket, meg kell állapítani, hogy a Bizottság megőrzött bizonyos mértékű mérlegelési jogkört arra vonatkozóan, hogy enyhítő körülmény címén átfogó módon értékelhesse a bírságösszeg esetleges csökkentésének mértékét.

- 276 Mindenesetre a Mannesmann azon érvelésével kapcsolatban, miszerint a megtámadott határozat 1. cikkében megállapított piacfelosztó megállapodás nem fejtett ki hatást, meg kell jegyezni, hogy a jelen ügyben ez nem így történt, amint az Elsőfokú Bíróság fent azt már megállapította. Éppen ellenkezőleg, a kartell által célként kitűzött piacfelosztás – legalábbis bizonyos mértékig – ténylegesen megvalósult a gyakorlatban, és szükségszerűen tényleges hatást gyakorolt a közösségi piacokon való verseny feltételeire (lásd fent a 251. és azt követő pontokban). Meg kell állapítani továbbá, hogy a jogsértés súlyára tekintettel meghatározott összegnek a „különösen súlyos” jogsértés (lásd fent a 235. pontban) esetén általában alkalmazott minimumösszeg 50%-ára történő csökkentése megfelelően figyelembe veszi, hogy a jogsértés a jelen ügyben korlátozott hatást gyakorolt a piacra, amit a Bizottság is elismert (lásd még fent a 241. pontban).
- 277 A bírságkiszabási iránymutatás 3. pontjának második francia bekezdését ezért úgy kell értelmezni, hogy a Bizottság csak akkor köteles a kartell nemteljesítését enyhítő körülményként tekintetbe venni, ha az e körülményre hivatkozó vállalkozás bizonyítani tudja, hogy egyértelműen és nagymértékben tiltakozott a kartell végrehajtása ellen, olyannyira, hogy ezáltal megzavarta annak működését, valamint hogy látszólag nem csatlakozott a megállapodáshoz, és ebből kifolyólag nem ösztönözte a többi vállalkozást a kérdéses kartell végrehajtására. Az a tény ugyanis, hogy valamely vállalkozás, amelyről bebizonyosodott, hogy a piacfelosztás céljával összejátszott versenytársaival, nem a versenytársaival megállapodott módon járt el a piacon, nem szükségszerűen valósít meg olyan enyhítő körülményt, amelyet figyelembe kell venni a bírság összegének kiszabásakor (az Elsőfokú Bíróság T-327/94. sz., SCA Holding kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-1373. o.] 142. pontja).
- 278 Amint azt az Elsőfokú Bíróság megállapította a „Cement”-ítélet [hivatkozás a 42. pontban] 1389. pontjában, az olyan vállalkozás, amely bizonyos találkozókon részt vesz, és nem határolódik el a találkozó eredményétől, főszabály szerint „teljes mértékben megőrzi felelősségét a kartellben való részvételéért”. Túl könnyű lenne a jogellenes kartell nyereségéből részesülő vállalkozások számára csökkenteni a súlyos bírság megfizetésének kockázatát, ha csökkentenék a bírságot azon az alapon, hogy

csak korlátozott szerepet játszottak a jogsértés végrehajtásában, miközben fellépésük más vállalkozásokat arra ösztönzött, hogy a versenyt súlyosabban sértő módon járjanak el.

279 A fent elmondottakból következik, hogy még ha feltételezzük is, hogy a Mannesmann és az Európa–Japán klub bizonyos más tagjai nem teljesítették teljes mértékben a piacfelosztó megállapodást, e körülmény a jelen ügyben nem indokolja a bírságkiszabási iránymutatás 3. pontja második francia bekezdésének alkalmazását a bírság enyhítő körülmény címén történő csökkentése végett.

280 Ami a jogsértés azonnali megszűnésével kapcsolatos érvelést illeti, meg kell állapítani, hogy a bírságkiszabási iránymutatás 3. pontjában említett, „a jogsértés beszüntetése a Bizottság beavatkozásával egy időben” csak akkor képezhet enyhítő körülményt, ha feltételezhető, hogy a szóban forgó beavatkozás készítette az érintett vállalkozásokat a kérdéses versenykorlátozó magatartás megszüntetésére. Úgy tűnik, hogy e rendelkezés célja a vállalkozások ösztönzése a versenykorlátozó magatartások megszüntetésére, amint a Bizottság megindítja azzal kapcsolatos vizsgálatát.

281 A fent elmondottakból következik, hogy a bírságkiszabási iránymutatás 3. pontjának második francia bekezdése – a jogsértésnek a Bizottság beavatkozására történő beszüntetése – alapján a bírság összege nem mérsékelhető, ha a jogsértés már véget ért, mielőtt a Bizottság elsőként beavatkozott volna, vagy ha e vállalkozások már a beavatkozást megelőzően határozott döntést hoztak annak megszüntetéséről. Bár kívánatos, hogy a vállalkozások megszüntessék jogsértő magatartásukat, mielőtt a Bizottság beavatkozik, a bírságkiszabási iránymutatás szövegéből következik, hogy 3. pontja olyan helyzetet ír le, amelyben a vállalkozások kedvezően reagálnak az ilyen beavatkozásra, és megszüntetik esetleges versenykorlátozó magatartásukat, a cél ugyanis a vállalkozások ösztönzése arra, hogy így cselekedjenek. E rendelkezés valamely vállalkozás javára való alkalmazása a Bizottság mérlegelési jogkörének vagy

az Elsőfokú Bíróság korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása során különösen akkor helyénvaló, ha a kérdéses magatartás versenykorlátozó jellege nem nyilvánvaló. Ezzel szemben alkalmazása általában kevésbé helyes, ha a magatartás bizonyított módon egyértelműen versenykorlátozó. Meg kell jegyezni, hogy a jelen ügyben nem fér hozzá kétség, hogy a megtámadott határozat 1. cikkében szankcionált piacfelosztó megállapodás versenykorlátozó.

282 Ezenkívül a bírságnak az előző pont első mondatában leírt körülmények közötti csökkentése megkettőzné a jogsértés időtartamának a bírságkiszabási iránymutatás szerinti figyelembevételét a bírság kiszámításakor. A Bizottság az időtartamot annak érdekében veszi figyelembe, hogy súlyosabb bírságot szabjon ki azon vállalkozásokra, amelyek hosszabb ideig tanúsítanak versenysértő magatartást, azokhoz képest, amelyek törvénysértő magatartása rövidebb ideig tart. Következésképpen a bírságösszeg csökkentése azon az alapon, hogy a vállalkozás a Bizottság első vizsgálati cselekményekor megszüntette a jogsértő magatartását, másodszor is előnyben részesítené a rövid időtartamú jogsértésekért felelős vállalkozásokat.

283 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítéletben (hivatkozás a 102. pontban) a felperesek által a szóban forgó ügyekben előterjesztett jogalapokra és érvelésekre tekintettel az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a jogsértés 1994. július 1-je után velük szemben nem róható fel, mivel nincs arra utaló bizonyíték, hogy korábbi gyakorlatát követve az Európa–Japán klub 1994 őszén is találkozott Japánban. E körülményből következik, hogy amikor a Bizottság 1994. december 1-jén és 2-án vizsgálatot végzett a vállalkozásoknál, a jogsértés valószínűleg megszűnt, vagy legalábbis a végéhez közeledett.

284 Ebből az következik, hogy az a tény, miszerint a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértést megvalósító jogellenes magatartás a Bizottság első vizsgálatát követően nem folytatódott, a jelen ügy körülményei között nem indokolja a Mannesmannra kiszabott bírság csökkentését.

285 Végül pedig a Mannesmann érvelése, miszerint együttműködését enyhítő körülmény címén figyelembe kellett volna venni, a lenti 307. és azt követő pontokban, az engedékenységi közleményre alapított jogalap értékelése keretében fogjuk megvizsgálni.

286 A fent elmondottak összességére és arra tekintettel, hogy a Bizottság a jelen ügyben az acélcsoágazat válságát figyelembe véve már csökkentette a bírságot (lásd a megtámadott határozat 168. és 169. preambulumbekzdését), el kell utasítani a Mannesmann összes arra vonatkozó kifogását, hogy a bírságot állítólagos más enyhítő körülmények miatt tovább kellett volna csökkenteni.

A Mannesmann állítólagos együttműködéséről

— A felek érvei

287 A Mannesmann azt állítja, hogy a Bizottság figyelmen kívül hagyta az engedékenységi közleményt. Azzal érvel, hogy a Bizottság vele szemben megsértette az egyenlő bánásmód elvét.

288 Először is úgy ítéli meg, hogy a Bizottság hátrányosan megkülönböztette őt a Valloureckel szemben. Az utóbbihoz hasonlóan a Mannesmann is válaszolt a Bizottság információkérésére. Értékes segítséget nyújtott a Bizottságnak vizsgálata lefolytatásához (a megtámadott határozat 62., 67., 72. és 170. preambulumbekzdése), nevezetesen Bert Becher nyilatkozatai útján. A Vallourechhez hasonlóan a Mannesmann sem vitatta a vele szemben felhozott tényeket (a megtámadott határozat 174. preambulumbekzdése).

- 289 Arra hivatkozik, hogy a Vallourec nem saját kezdeményezésére tájékoztatta a Bizottságot, hanem ő volt 1996 szeptemberében az elsőként vizsgálat alá vont vállalkozás. A Bizottság a Mannesmann-nál 1997 áprilisában folytatott le vizsgálatot. Bár igaz, hogy időrendben a Bizottság birtokába kerülő első információk a Vallourec-től származtak, ez nem változtat azon a tényen, hogy e körülmény pusztán a Bizottság azon döntésének következménye, hogy milyen sorrendben folytatja le vizsgálatát az érintett vállalkozásoknál. A Bizottság e diszkrecionális döntéséből nem vonhat le a vállalkozásokra – e jelen esetben a Mannesmannra – hátrányos következtetéseket.
- 290 A Mannesmann hasonló kifogásokat tesz a Dalminével való bánásmód tekintetében is (a megtámadott határozat 172. preambulumbekkezdése). Bár a Mannesmann hasonló mértékben együttműködött a vizsgálat során, mint a Dalmine, a Bizottság ezen utóbbira kiszabott bírságot 20%-kal csökkentette. A Bizottság nem indokolhatja az eltérő bánásmódot azzal, hogy a Mannesmann keresetet nyújtott be a 17. rendelet 11. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott bizottsági határozat ellen. A Dalmine ugyanis hasonló keresetet nyújtott be, amelyet az Elsőfokú Bíróság nyilvánvalóan elfogadhatatlanként elutasított. Mindenesetre a Bizottság nem vonhat le semmiféle következtetést abból, hogy a Mannesmann jogszerűen gyakorolta a jogorvoslathoz való alapvető jogát.
- 291 A Bizottság rámutat arra, hogy a Mannesmann helyiségeiben 1994. december 1-jén és 2-án végzett vizsgálatot. Ezért a Valloureckel szembeni hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó kifogások tárgyaltalanok.
- 292 A Vallourec magatartása nem hasonlítható össze a Mannesmannéval. A Vallourec volt az egyetlen olyan vállalkozás, amely lényeges információkat szolgáltatott a kartell létezéséről és tartalmáról. Ezen információk hozzájárultak ahhoz, hogy a Bizottság megállapította a jogsértéseket. A Vallourec nem vitatta a tényeket. Emiatt részesült a bírság 40%-os csökkentésének kedvezményében.

293 A Mannesmann azonban nem működött közre a vizsgálatban. Bert Becher nyilatkozatait a neki feltett kérdésekre válaszolva a Mannesmann-nál végrehajtott bizottsági vizsgálat során tette, és csupán megerősített néhány, már megállapított tényt. A Mannesmann a vizsgálat során végig kétértelmű fellépést tanúsított. Bár nem vitatta a tényeket, nem nyilvánította ki világosan álláspontját (a megtámadott határozat 174. preambulumbekkezdése). Ezen túlmenően megtagadta a 17. rendelet 11. cikkének (5) bekezdése értelmében kért bizonyos információk szolgáltatását. Mindezek miatt nem részesült a bírság 20%-os csökkentésében, mint ahogyan a Dalmine sem.

294 E tekintetben azzal érvel, hogy valamely vállalkozás passzív szerepe az engedékenységi közlemény értelmében nem indokolja a bírság összegének csökkentését. E közlemény előírja, hogy a vállalkozás akkor részesülhet a bírság mérséklésének kedvezményében, ha a kifogásközlésről való tudomásszerzést követően tájékoztatja a Bizottságot arról, hogy nem vitatja a tényeket (lásd az engedékenységi közlemény D.2. pontját és a Mayr Melnhof kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 208. pontban] 309. pontját).

— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

295 A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság nem sértheti meg az egyenlő bánásmód általános közösségi jogi elvét, amikor a vállalkozások részéről tanúsított együttműködést vizsgálja, amely elvnek a megsértése az állandó ítélkezési gyakorlat alapján akkor fordul elő, ha azonos helyzeteket különböző módon kezelnek, vagy különböző helyzeteket azonos módon kezelnek, anélkül, hogy e bánásmódot objektív indokok igazolják (a Krupp Thyssen Stainless és Acciai speciali Terni kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 210. pontban] 237. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 296 Ugyanis emlékeztetni kell arra, hogy az együttműködés alapján nyújtott bírság-csökkentés igazolásához a vállalkozásnak magatartásával elő kell segítenie a Bizottság feladatát, amely a közösségi versenyszabályok megsértésének megállapításából és a szankció kiszabásából áll (a Mayr-Melnhof kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 208. pontban] 309. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 297 A jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy a Pierre Verluca részéről a Vallourec nevében a Bizottság által e vállalkozásnak feltett kérdésekre válaszul tett nyilatkozatok kulcsfontosságú bizonyítékokat képeznek a jelen ügyben.
- 298 Igaz ugyan, hogy amennyiben a vállalkozások – a közigazgatási eljárás ugyanazon szakaszában és hasonló körülmények között – hasonló információt szolgáltatnak a Bizottságnak a terükre rótt tényekkel kapcsolatban, az általuk nyújtott együttműködést összehasonlíthatónak kell tekinteni (lásd hasonlóképpen a Krupp Thyssen Stainless és Acciai speciali Terni kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 210. pontban] 243. és 245. pontját).
- 299 Bár a Mannesmann-nak a kérdésekre adott válaszai, különösképpen Bert Bechernek a megtámadott határozat 63. preambulumbekzdésében idézett nyilatkozata bizonyos mértékben a Bizottság hasznára voltak, azok pusztán – ugyan kevésbé pontosan és kevésbé egyértelműen – megerősítették a Pierre Verluca által a Vallourec nevében adott nyilatkozatokban szereplő információk bizonyos elemeit. Pierre Verluca különösképpen rámutatott arra, hogy az Európa–Japán klub minden egyes tagjának tiszteletben kellett tartania a többi tag nemzeti piacát, míg az Egyesült Királyság offshore piaca sajátos, „részben védett” helyzetet élvezett. Tájékoztatta továbbá a Bizottságot a piacfelosztó megállapodás időtartamáról és működési módjáról is.

- 300 Meg kell jegyezni, hogy Pierre Verluca a Vallourecnél 1996 szeptemberében lefolytatott első vizsgálat során nem szorítkozott a Bizottság által feltett, az Európa–Japán klub működésére és az alapszabályokra vonatkozó kérdések megválaszolására. Pierre Verluca nyilatkozataiból – azok egészét tekintve – kitűnik, hogy valóban hatékonyan együtt akart működni a Bizottság által végzett vizsgálat során. Bert Becher azonban kizárólag annyit fedett fel az alapszabályokról, hogy a japán termelők ki voltak zárva az európai piacokról, az európai termelők a japán piacokról, de részletekkel ezzel kapcsolatban nem szolgált.
- 301 Meg kell állapítani, hogy a Bert Becher által szolgáltatott információ hasznossága csak abból ered, hogy bizonyos mértékig alátámasztja Pierre Verluca nyilatkozatait, amelyek már korábban a Bizottság birtokában voltak, következésképpen ezen információk közzlése nem járult hozzá jelentősen a Bizottság feladatainak ellátásához, és így nem indokolja a bírság együttműködés címén való csökkentését.
- 302 Ezért meg kell állapítani, hogy a Mannesmann által a kifogásközlés megküldése előtt a Bizottságnak átadott információ nem hasonlítható össze a Vallourec által szolgáltatott információval. Ezen információk önmagukban mindenesetre nem indokolják a kiszabott bírság összegének az engedékenységi közlemény alapján való csökkentését.
- 303 Ami a Dalmine által tanúsított együttműködéssel való összehasonlítást illeti, amelyre a Mannesmann hivatkozik, meg kell állapítani, hogy az engedékenységi közlemény D.2. pontja értelmében a vállalkozás azon a címen, hogy nem vitatja a tényeket, akkor részesülhet a bírság mérséklésének kedvezményében, ha a kifogásközlésről való tudomásszerzést követően kifejezetten tájékoztatja a Bizottságot arról, hogy nem vitatja a tényeket (a Mayr Melnhof kontra Bizottság ítélet [hivatkozás a 208. pontban] 309. pontja). Ilyen kifejezett nyilatkozat hiányában a vállalkozás pusztán passzivitása nem tekinthető olyannak, ami hozzájárult a Bizottság feladatainak ellátásához, mert a Bizottságnak a végső határozatban az összes tény fennállását bizonyítania kellett anélkül, hogy e célból hivatkozni tudott volna a vállalkozás valamely nyilatkozatára.

- 304 Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a Dalmine azért részesült 20%-os bírságmérséklésben, mert tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem vitatja azokat a tényeket, amelyekre a Bizottság kifogásait alapozta (a megtámadott határozat 172. és 173. preambulumbekzdése). A jelen összefüggésben a megtámadott határozat 5. preambulumbekzdésében leírt azon körülménynek nincs jelentősége, hogy a Dalmine megtagadta a Bizottság által a kifogásközlés megküldése előtt kért bizonyos információk szolgáltatását, mivel az engedékenységi közlemény D. pontjából következik, hogy az önmagában indokolja a bírság mérséklését, ha a vállalkozás a kifogásközlés megküldését követően tájékoztatja a Bizottságot arról, hogy nem vitatja a tényeket, függetlenül a kifogásközlés megküldését megelőző magatartásától.
- 305 A Bizottság azonban a megtámadott határozat 174. preambulumbekzdésében leírja, hogy a Mannesmann nem nyilvánította ki világosan ezzel kapcsolatos álláspontját. Bár a Mannesmann fenntartja, hogy nem vitatta a kifogásközlésben szereplő tényeket, nem állítja, hogy kifejezetten tájékoztatta volna a Bizottságot, hogy nem vitatja azokat.
- 306 Ilyen körülmények között meg kell jegyezni, hogy a Mannesmann érvelése nem indokolja az engedékenységi közlemény D.2. pontja második francia bekezdésének a rá kiszabott bírság összegének csökkentése céljából történő alkalmazását.
- 307 A Mannesmann azon érvelésével kapcsolatban, miszerint a bírságkiszabási iránymutatás 3. pontjával összhangban az általa tanúsított együttműködés mindazonáltal enyhítő körülmény címen indokolja a bírság összegének csökkentését, emlékeztetni kell arra, amint azt fent már megállapítottuk, hogy a Bizottság az enyhítő körülmények alkalmazása tekintetében bizonyos mértékű mérlegelési jogkörrel rendelkezik. A bírságkiszabási iránymutatás 3. pontjának hatodik francia bekezdése enyhítő körülménynek minősíti a következőt: „a vállalkozás hatékony együttműködése az eljárás során, az [engedékenységi] közlemény hatókörén kívül”. Ezért az említett hatodik francia bekezdésben szükségszerűen olyan együttműködésről van szó, legalábbis az engedékenységi közlemény által említett horizontális megállapodások esetén, amely nem elégséges ahhoz, hogy e közlemény alapján bírságcsökkentést indokoljon.

- 308 Ugyanis emlékeztetni kell arra, hogy az együttműködés alapján nyújtott bírság-csökkentés igazolásához a vállalkozásnak magatartásával elő kell segítenie a Bizottság feladatát, amely a közösségi versenyszabályok megsértésének megállapításából és a szankció kiszabásából áll (lásd fent a 296. pontban és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a bírságkiszabási iránymutatás 3. pontjának hatodik francia bekezdésében leírt helyzet kivételes az e közlemény által szabályozott horizontális megállapodások esetén, mivel olyan „hatékony együttműködésnek” kell fennállnia, amely hozzájárult a Bizottság feladatának ellátásához, de amelyre nem terjed ki az engedékenységi közlemény.
- 309 A jelen ügyben a Mannesmann nem igazolta, hogy együttműködése ténylegesen elősegítette a Bizottság feladatát, amely a közösségi versenyszabályok megsértésének megállapításából és a szankció kiszabásából áll (lásd fent a 297–306. pontban). Következésképpen nincs indok arra következtetni, hogy a Bizottság túllépte mérlegelési jogkörét azáltal, hogy nem mérsékelte a Mannesmannra kiszabott bírság összegét azon az alapon, hogy ez utóbbi a bírságkiszabási iránymutatás 3. pontjának hatodik francia bekezdésének értelmében hatékonyan együttműködött a vizsgálat során.
- 310 Mindenesetre a Bizottság rámutat arra, hogy a Mannesmann távolról sem működött együtt a vizsgálat során, sőt megtagadta bizonyos információk szolgáltatását annak ellenére, hogy 1998. május 15-i határozatával a Bizottság információszolgáltatásra kötelezte a 17. rendelet 11. cikkének (5) bekezdése értelmében. Bár a Mannesmann keresetet indított az Elsőfokú Bíróság előtt a határozat megsemmisítése iránt, amely keresetet a T-112/98. sz. alatt jegyezték be a nyilvántartásba, ezen eljárás keretében nem terjesztett be ideiglenes intézkedés iránti kérelmet, amelyre pedig jogosult lett volna az EK 242–243. cikkek értelmében. A Mannesmann intézkedése, amellyel vitatta az 1998. május 15-i határozat jogszerűségét, természetesen teljes mértékben jogszerű volt, és nem tekinthető az együttműködés hiányára utaló jelnek. Meg kell azonban állapítani, hogy a Mannesmann az 1998. május 15-i határozat végrehajtását

felfüggesztő ideiglenes intézkedés hiányában nem volt jogosult továbbra is megtagadni a szóban forgó információk szolgáltatását, és hogy megsértette a közösségi jog szerinti kötelezettségeit, mivel úgy járt el, mintha ideiglenes intézkedést rendeltek volna el a javára, pedig azt nem is kérelmezte.

- 311 Ezenkívül meg kell jegyezni, bár a Mannesmann elérte e határozat részleges megsemmisítését annyiban, amennyiben az Elsőfokú Bíróság Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ítéletével (hivatkozás a 8. pontban) megsemmisítette az 1998. május 15-i határozat tárgyát képező bizonyos kérdéseket, ezen ítéletből azonban kiderül, hogy a Mannesmann által megtagadott információk nagy részét a Bizottság jogszerű módon kérte. A Mannesmann fellebbezést nyújtott be az Elsőfokú Bíróság ítélete ellen az Európai Bírósághoz, amelyet C-190/01. sz. alatt jegyeztek be a nyilvántartásba. Mindazonáltal a Bíróság a Mannesmannröhren-Werke AG kontra Bizottság ügyben 2001. október 4-én hozott végzésével (az EBHT-ban nem kették közzé) ezen ügyet törölte. Ezzel kapcsolatban a végzésben szereplő, a Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 5. §-ára való hivatkozásból – együtt olvasva e szabályzat 122. cikkének harmadik bekezdésével – az következik, a Bíróság úgy vélte, hogy a felperes egyszerűen visszavonta fellebbezését, és ezért neki kellett viselnie az azzal kapcsolatos költségeket, bár a felperes eredeti törlési kérelmében utalás történt a felek közötti megállapodásra.
- 312 E végzésből tehát az következik, hogy a Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ítélet (hivatkozás a 8. pontban) jogerőssé vált. Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Mannesmann jogellenes magatartása miatt a Bizottság soha nem rendelkezett számos olyan információval, amelyet jogszerűen kért a Mannesmanntól a közigazgatási eljárás során. Ilyen körülmények között a Mannesmann-nak a közigazgatási eljárás során tanúsított magatartása – az összességében értékelve – nem tekinthető hatékony együttműködésnek a jelen ügyben.
- 313 A fent elmondottakra tekintettel a Mannesmann-nak a közigazgatási eljárás során tanúsított állítólagos együttműködésre alapított kifogásait el kell utasítani.

A bíróság kiszámításáról

- 314 A fent elmondottakból következik, hogy a Mannesmannra kiszabott bírság összegét csökkenteni kell, figyelembe véve, hogy az Elsőfokú Bíróság a jelen ügyben a megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés időtartamát 5 év helyett 4 évben állapította meg.
- 315 A bíróság összegének a bíróságkiszabási iránymutatásban rögzített számítási módszerét a Bizottság helyesen alkalmazta a jelen ügyben, így az Elsőfokú Bíróság az előző pontban tett megállapításra tekintettel korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása során e módszert alkalmazza.
- 316 Következésképpen az alapösszeg 10 millió euro, megnövelve 10%-kal a jogsértés minden egyes éve után, azaz összesen 40%-kal, aminek eredménye 14 millió euro. Ezt az összeget a megtámadott határozat 168–169. preambulumbekkezdésében leírt enyhítő körülmények alapján 10%-kal csökkenteni kell, amelynek végső összege a Mannesmann esetén 13 500 000 euro helyett 12 600 000 euro.

A költségekről

- 317 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 3. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását vagy azt, hogy a felek mindegyike maga viselje saját költségeit, ha a felek kereseti kérelmük bizonyos pontjai tekintetében pernyertesek, a többi pont tekintetében pervesztesek lettek. Mivel a jelen ügyben mindegyik fél pervesztes lett egy vagy több pont tekintetében, a felperes és a Bizottság maguk viselik saját költségeiket.

A fenti indokok alapján,

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (második tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) Az Elsőfokú Bíróság megsemmisíti az EK-Szerződés 81. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (IV/E-1/35.860-B varrat nélküli acélsövek-ügy) 1999. december 8-án hozott 2003/382/EK bizottsági határozat 1. cikkének (2) bekezdését annyiban, amennyiben az e cikkben megállapítja a felperes terhére felrótt jogsértés elkövetését az 1991. január 1-jét megelőző időszakra vonatkozóan.**
- 2) A 2003/382 határozat 4. cikke alapján a felperesre kiszabott pénzbírság összegét 12 600 000 euroban állapítja meg.**
- 3) A keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 4) A felperest és a Bizottságot kötelezi saját költségeik viselésére.**

Forwood

Pirrung

Meij

Kihirdetve Luxembourgban, a 2004. július 8-i nyilvános ülésen.

H. Jung

J. Pirrung

hivatalvezető

elnök

Tartalomjegyzék

Tényállás és eljárás	II - 2234
Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás	II - 2235
A felek kérelmei	II - 2235
A megtámadott határozat megsemmisítése iránti kérelem	II - 2236
Az eljárási szabálytalanságokra alapított jogalapról	II - 2236
A védelemhez való jog megsértésére alapított jogalapról, amely szerint a Bizottság megtagadta, hogy a felperes betekintsen az akta bizonyos elemeibe ..	II - 2236
— A felek érvei	II - 2236
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2239
A kifogásközlésre való válaszadás határidejének állítólagos nem megfelelő volta ..	II - 2243
— A felek érvei	II - 2243
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2244
A piacfelosztási kulcs-dokumentum terhelő bizonyítékként való felhasználásáról ..	II - 2248
— A felek érvei	II - 2248
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2250
A felperesek védelemhez való jogának feltételezett megsértéséről, amely a határozat 2. cikkében foglalt jogsértéssel kapcsolatosan a kifogásközlés és a megtámadott határozat közötti ellentmondásból ered	II - 2255
— A felek érvei	II - 2255
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2255
Az EK 81. cikk (1) bekezdésének a megtámadott határozat 1. cikkében megállapított megsértéséről	II - 2257
A megtámadott határozat 1. és 2. cikke közötti állítólagos ellentmondásról ...	II - 2257
— A felek érvei	II - 2257
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2259

MANNESMANNRÖHREN-WERKE KONTRA BIZOTTSÁG

A megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértésre vonatkozó bizottsági indokolás állítólagos hibáiról	II - 2261
— A felek érvei	II - 2261
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2264
Az EK 81. cikk (1) bekezdésének a megtámadott határozat 2. cikkében megállapított megsértéséről	II - 2266
A felek érvei	II - 2266
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2272
A bírság összegének csökkentésére irányuló kérelemről	II - 2287
A bírság kiszámításának szabályairól	II - 2287
A felek érvei	II - 2287
Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2289
A felperesre kiszabott bírság összegének meghatározásáról	II - 2292
A megtámadott határozat 1. cikkében foglalt jogsértés súlyáról	II - 2292
— A felek érvei	II - 2292
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2294
Az időtartamról	II - 2302
— A felek érvei	II - 2302
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2303
Az állítólagos enyhítő körülményekről	II - 2307
— A felek érvei	II - 2307
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2308
A Mannesmann állítólagos együttműködéséről	II - 2312
— A felek érvei	II - 2312
— Az Elsőfokú Bíróság álláspontja	II - 2314
A bírság kiszámításáról	II - 2320
A költségekről	II - 2320